

NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE

VERSLAG
VAN DE ACHTSTE JAARVERGADERING
(Tiende Algemeene Vergadering) gehouden te Amersfoort in
Hotel „Monopol”, op Vrijdag 16 en Zaterdag 17 Juni 1922.

(Vervolg.)

12. *Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement; eveneens van de afdeling Gelderland.* (Zie Tijdschr. v. Tandheelk. pag. 478).

Art. 13 wordt goedgekeurd.

Art. 11.

De heer S a l o m o n s: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in zooverre bezwaar dat de termijn van indiening van voorstellen wordt vastgelegd. Wanneer n.l. de vergadering in de eerste week in Juni plaats heeft, wordt de termijn van indiening vervroegd. Ik zeg dit met het oog op de afdelingsvergadering. Op de vorige algemeene vergadering hebben wij reeds over het boekjaar gesproken en toen is gezegd, dat als einde April de vergadering plaats heeft er dan juist tijd is de voorstellen in te dienen. Maar door deze bepaling zal de mogelijkheid bestaan dat alle voorstellen te laat worden ingediend, hetgeen in strijd is met het reglement.

De heer N o r d T h o m s o n: Is de 3e of de 4e week goed?

De heer S a l o m o n s: Waarom laat U het niet, zooals het is? Het lijkt mij aangener voor de leden dat zij van tevoren weten dat de 3e week altijd de Maatschappij-vergadering plaats heeft en in bijzondere omstandigheden kan het bestuur daarin altijd wijziging brengen.

De heer N o r d T h o m s o n : Ik vind het principe verkeerd, dat een Hoofdbestuur van het recht van dispensatie gebruik maakt als het niet noodig is. De mogelijkheid bestaat altijd, dat het Hoofdbestuur ter verantwoording wordt geroepen.

De heer S a l o m o n s : Als wij een afdelingsvergadering hebben waarop voorstellen worden ingediend en de vergadering van de Maatschappij zou de eerste week in Juni plaats hebben dan zijn wij te laat met onze voorstellen.

De heer C h. N o r d : De datum van de vergadering is al vrij vroeg vastgesteld. Dus als er termen zijn dit vroeg in Juni te doen dan kunnen de afdelingen het verzoek krijgen hare vergaderingen zoo in te richten dat die voorstellen vroeg genoeg in komen. Wij hebben die bepaling juist opgenomen om een vasten datum te hebben voor de jaarvergadering. Maar men kan er zich niet altijd aan houden en als men toch niet zeker kan vastleggen de 3e Zaterdag in Juni heeft het ook geen reden.

De heer S a l o m o n s : Ik bedoel dit. Het afdelingsbestuur moet reglementair verantwoordelijk zijn voor het indienen van de voorstellen. Wanneer U zegt Juni, moeten wij rekening houden met den 1sten Juni en zou de termijn van indienen 3 weken worden teruggeschoven.

De heer N o r d T h o m s o n : De afdelingen zijn toch te laat.

De heer S a l o m o n s : Het zal nu nog erger worden.

De heer N o r d T h o m s o n : Sommigen dienen hun voorsteller drie dagen voor de vergadering in.

De V o o r z i t t e r : De oude en de nieuwe redactie ontloopen elkaar zoo weinig, dat het in beide gevallen aan het Hoofdbestuur wordt overgelaten den datum te nemen of ervan af te wijken. Wanneer wij zeggen, wij vergaderen in Juni, dan kan het Hoofdbestuur de week bepalen, maar er staat nu: dat de vergadering in Juni plaats heeft, behoudens door het Hoofdbestuur te bepalen uitzondering.

De heer S a l o m o n s : Mijn bezwaar is praktisch.

De heer Nord Thomson: Het moet er vlot doorkomen, anders is de wijziging niet de moeite van het veranderen waard.

De Voorzitter: Dan trekken wij die wijziging in en laten art. 11 staan.

Aldus goedgekeurd.

Art. 29.

De Voorzitter: Het geval in de toelichting vermeld zou zich kunnen voordoen, ofschoon het niet waarschijnlijk is. Om de moeilijkheid te ontloopen heeft het Hoofdbestuur dit voorstel gedaan.

Het voorstel wordt goedgekeurd.

Art. 39.

De Voorzitter: Dit voorstel is gedaan op verzoek van het Tijdschrift voor Tandheelkunde, dat een gelijksoortig verzoek heeft gericht tot de beide zuster-vereeningen.

Het voorstel wordt goedgekeurd.

Art. 8.

De heer Berkenbosch Berends: Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tot dit voorstel gekomen omdat met het oude artikel men nooit het recht had iemand te weigeren als lid. Dat gaat heel moeilijk, terwijl wanneer iemand zich opgeeft en er wordt over zijn toelating gestemd dan kan de meerderheid over al of niet aanneming beslissen. In het oude artikel staat, dat hij lid is wanneer hij zich opgeeft.

De heer Ch. Nord: Mijnheer de Voorzitter! In principe heeft Gelderland gelijk, want het merkwaardige geval doet zich voor, dat er afdelingen zijn waar de opinie heerscht, dat wanneer een willekeurig tandarts, hoe bedenkelijk van houding ook, zich aanmeldt voor het lidmaatschap, deze zonder meer moet worden aangenomen. Dat is alleszins onjuist, maar het reglement voorziet niet uitdrukkelijk daarin.

Maar wat Gelderland met deze redactie wil, is even onjuist en is in strijd met de statuten, waar art. 6 zegt:

„Zij, die volgens de wet bevoegd zijn in Nederland of zijn Koloniën de tandheelkunde uit te oefenen, kunnen als lid der Maatschappij toetreden.”

Daaraan kan men een stemming toevoegen d. w. z. zij die lid wenschen te worden geven zich op bij den secretaris van de afdeeling waar zij gevestigd zijn; op de eerste afdeelingsvergadering moet daarover worden gestemd. Maar zooals het hier staat zoudt U een andere kans loopen, n.l. dat men in een afdeeling een tandarts, die een goed man kan wezen of een goed tandarts, maar aan wien men het land heeft, zou kunnen weigeren. De Maatschappij is een vereeniging waarvan elk te goeder naam en faam bekend staand tandarts lid kan worden, afgezien van zijn persoonlijke eigenschappen, die hem minder wenschelijk maken. Om die reden kan men hem weren uit elke andere vereeniging, maar niet uit de Maatschappij. Wanneer wij dit zoo zetten als Gelderland wenscht, loopen wij de kans dat in kleine afdeelingen iemand wordt gedeballoteerd omdat men het land aan hem heeft. Dat is in strijd met de bedoeling van de Maatschappij en met art. 6 van de Statuten.

De heer Berkenbosch Berends: Dat zal een afdeeling toch niet doen n.l. iemand uit animositeit te weigeren. Maar in de statuten staat dat zij lid kunnen worden. Dat bewijst vanzelf al dat er gevallen kunnen zijn dat zij geen lid kunnen worden. Wij hebben met het reglement in de hand thans geen recht iemand te weigeren en dat kan toch noodig zijn. Een collega kan zich aanmelden, waarvan ieder overtuigd is dat hem aan te nemen een ramp zou zijn voor de Maatschappij. Dien kunnen wij niet weigeren.

De heer Nord Thomson: Ik geloof, dat dit bezwaar kan worden ondervangen, als er toch een wijziging komt van de statuten. Er zou dan in de statuten kunnen worden opgenomen: „Om als lid van de Maatschappij te kunnen toetreden moet men bevoegd zijn de tandheelkunde in Nederland uit te oefenen; het afdeelingsbestuur heeft het recht te beslissen met $\frac{2}{3}$ der stemmen of met beroep op de algemeene vergadering of het Hoofdbestuur”.

De heer Salomons: Ik zou omtrent de stemmingswijze in de afdeelingen vrijheid willen laten.

De heer Nord Thomson: Er moet beroep zijn op de algemeene vergadering.

Dit artikel zou straks kunnen worden geredigeerd omdat een statutewijziging door de Algemeene Vergadering moet worden aangenomen.

De heer De Beer: Kan men art. 8 niet laten luiden: „Volgens bij afdeulingsreglement te bepalen wijze”?

De heer Ch. Nord: Dat kan niet, want dan zou het kunnen gebeuren dat iemand in een afdeeling wordt aangenomen en elders geweigerd wordt. U moet voor alle afdeelingen dezelfde regeling hebben.

De heer Berkenbosch Berends: Is het niet beter, dat straks eenige heeren hiervoor even bij elkaar komen?

De Voorzitter: Dat kunnen de heeren straks ook doen. Het betreft alleen de redactie. Over het beginsel is men het wel eens.

Besloten wordt tot aanhouding.

7. Verslag van den Directeur van het Bemiddelingsbureau voor waarneming en assistentie in de praktijk.

De heer Werson: Mijnheer de Voorzitter! Wat het financiëele gedeelte betreft, kan ik mededeelen, dat ik f 194.94 in kas heb. Verder kan het verslag slechts droevig zijn, omdat schijnbaar het bureau bij de jongere collega's niet bekend is, ofschoon ik mij dat niet kan voorstellen. Maar de animo om zich bij het bemiddelingsbureau op te geven is buitengewoon gering, niettegenstaande ik het herhaalde malen bekend maak op het bord in de kliniek. Maar het resultaat is droevig.

Wat aan den anderen kant de collega's betreft, kan ik ook niet zoo'n gunstig rapport uitbrengen, omdat de keeren dat ik wat had kunnen doen en succes heb gehad, niemand zich de moeite getroostte iets van zich te laten hooren als de zaak in orde was. De vorige week kwam een collega uit een van de groote steden zeer opgewonden bij mij binnen; hij had zijn wederhelft bij zich. Hij was gewond en had plotseling hulp noodig. Ik heb een jong collega gevonden die assisteeren wou. Ik heb beiden verzocht mij mede te deelen of het goed was afgelopen. Ik heb taal noch teeken gehoord. Zoo is het aantal gevallen legio. Zooals het nu loopt heeft het bureau heel weinig nut.

De Voorzitter: Ik dank U zeer voor Uw verslag. Verlangt iemand naar aanleiding daarvan het woord?

De heer De Beer: Mijnheer de Voorzitter! Hoeveel aanvragen heeft het bureau gehad in het afgelopen jaar?

De heer Werson: Het waren ongeveer 4 of 5.

De heer De Beer: Dat vind ik voldoende om het bureau te handhaven.

De Voorzitter: Voor die menschen heeft het bureau toch nuttig gewerkt.

De heer Hoeksema: Mijnheer de Voorzitter! Voor zoover ik het hier verstaan heb, meen ik, dat het bureau waardeloos is en niet beantwoordt aan zijn doel. Ik bedoel dit niet als een hatelijkheid aan het adres van den heer Werson. Hij doet zijn best, maar hij kan niets beginnen als hij geen medewerking heeft van de tandartsen of candidaat-tandartsen. Nu wil het mij voorkomen, dat de menschen het bureau negeeren. Wil men een assistent hebben, gaat U dan niet vervoegen bij het bemiddelingsbureau, maar tracht hier en daar te polsen en een steekproef te doen bij een collega en U krijgt een assistent. Daar is wel eenige reden toe n.l. dat het bemiddelingsbureau niet elastisch genoeg is. De heer Werson is te veel intermedair persoon en houdt zich te neutraal. Ik zou willen, dat hem wat meer bevoegdheid werd gegeven. Wanneer iemand een assistent wil hebben moet het zoo kunnen worden gedaan, dat het wordt opgegeven aan den heer Werson en dat hij zorgt, dat wij morgen iemand krijgen. Dat kan nu niet. Hij moet eerst correspondeeren en een lijstje sturen van menschen die beschikbaar zijn. Ik was onlangs verlegen om iemand te krijgen, maar ik kon niemand krijgen. Ik schreef den heer Werson en hij telegrafeerde terug, dat hij niemand voor mij had. Dat komt omdat hij geen bevoegdheid genoeg heeft. Kunnen wij het niet doen zooals de Maatschappij voor Geneeskunst? Daar heeft men de volledige bevoegdheid op te treden, en iemand te zenden.

De heer Werson: Het was buitengewoon practisch, als ik maar menschen had en wanneer de ledenlijst betrekkelijk groot was. Maar ik heb meestal niemand.

De Voorzitter: Ik geloof, dat wij volstaan kunnen met den directeur van het bemiddelingsbureau hartelijk te danken voor zijn verslag, maar in de tweede plaats om hem te verzoeken op den ingeslagen weg door te gaan. Wij allen moeten trachten om de practische werking van dit bureau zoo goed mogelijk te doen zijn. Dat is iets waar wij allen persoonlijk aan kunnen meewerken, niet alleen door gevallen die ons persoonlijk ter harte gaan ter behandeling te geven,

maar ook door de menschen die er naar vragen attent te maken op het bestaan. Ik onderstel, dat het in Utrecht weinig bekend is onder de jonge collega's. Ik kan anders niet begrijpen waarom er niet meer opkomen.

De heer *Werson*: Het schijnt bij alle collega's onbekend te zijn, want zij vragen soms naar een paar adresses bij de collega's.

De *Voorzitter*: Misschien is het beter van tijd tot tijd iets in het Tijdschrift daaromtrent te publiceeren. Daarvoor zal de redactie wel te vinden zijn.

De discussie wordt gesloten.

Het verslag wordt met dank voor kennisgeving aangenomen.

13. *Voorstellen tot stichting van een incassobureau.*

De *Voorzitter*: Dit punt is uitvoerig in de verschillende afdelingen besproken. Nu is het mogelijk, dat er hier leden aanwezig zijn, die niet op de afdelingsvergadering tegenwoordig zijn geweest en niet het rondschriften aan de afdelingen kennen. Ik ben daarom verplicht dat rondschriften even voor te lezen. Dit is een plan, dat niet uitgaat van het Hoofdbestuur. Ik heb het persoonlijk ingediend. Dat is niet omdat ik vind dat daarmee een levensbelang van de Maatschappij is gemoeid, maar het is een idee als een ander. Het is in elkaar gezet met het idee een nuttige instelling in het leven te roepen, die aan de leden van de Maatschappij voordeel kan opleveren. Als zoodanig dacht ik, dat het nuttig kon zijn dit punt aan het oordeel van de leden te onderwerpen.

Dit voorstel is rondgezonden aan alle afdelingen. Deze hebben het in de vergadering besproken en verschillende hebben een kort rapport uitgebracht.

Na voorlezing van de rapporten van Overijssel, Amsterdam, Noord-Nederland en Zuid-Holland geeft de *Voorzitter* het woord aan den heer *Nord Thomson*.

De heer *Mr. Nord Thomson*: Mijnheer de *Voorzitter*! Toen U mei dit idee bij mij kwam heb ik het van den beginne af toegejuicht. Ik zie in zoo'n organisatie nooit iets verkeerd's, nooit iets dat schaden kan, maar alleen kan baten. Ik zou willen beginnen te zeggen, dat als

eventueel zou blijken, dat het niet gaat, er toch eigenlijk niets is verloren.

Ik zie er twee goede kanten aan:

- 1e. de repressieve zijde.
- 2e. de preventieve.

Repressief kan de zaak goed werken doordien de vorderingen enkel bij mij komen; of schakel ik mijzelf uit: bij iemand, die de zaak niet beschouwt als massa-artikel. Het groote bezwaar — ik heb verschillende artsen en verschillende tandartsen als cliënten — dat al die heeren voelen is, dat zoo'n bureau al die zaken beschouwt als massa-artikel. Bij De Graaff komen niet alleen vorderingen van tandartsen, maar dagelijks ontvangen zij honderden vorderingen. Voor elk wordt een imprimé ingevuld dat naar den wanbetaler wordt gestuurd. Zoo'n drukwerk heeft nooit eenig gezag, dus voelen de menschen dat er nog zoovelen zijn, die niet betalen en voelen zij niet, dat zij zoo sterk zondigen; ieder is slechts een van de velen. Komt er een geschreven brief van een advocaat dan verwekt dat een anderen indruk. Ook bij de vorderingen van tandartsen blijkt, dat na een aanschrijving van ons, betrekkelijk vlot wordt betaald.

Onder de wanbetalers zijn twee soorten n.l. die niet willen betalen en die niet kunnen betalen. Die moeten scherp worden onderscheiden. Met de tweede kan een regeling worden getroffen, maar als dat gebeurt onder leiding van een advocaat, dan heeft dit veel meer prestige en poids dan wanneer dit gebeurt onder leiding van een bureau dat zulke gevallen verwaarloost.

De menschen die niet willen betalen moeten worden aangepakt bij den kantonrechter, of wanneer de vordering boven de f 200 is bij de Rechtbank. Die procedure moet worden gevoerd door iemand die deskundig is, niet alleen juridisch deskundig. Zooals U de technikers niet als deksundig beschouwt, beschouwen wij de bureaux als niet deskundig. Het moet dus iemand zijn, die zoowel juridisch deskundig is, als bekend met de terminologie en op de hoogte met de verschillende verichtingen. Want hoe gaat het? Eerst moet een dagvaarding worden uitgebracht. Daarin moet worden naar voren gebracht wat gedaan is. Dat kan de tandarts doen. Maar in de verdere stukken moet een en ander nader worden gesteld door den advocaat van den eischer of een bureau. Die vragen kunnen veel deskundiger gesteld worden door iemand die in algemeene trekken de terminologie kent welke daarbij te pas komt.

Verder is naar mijn meening een groot voordeel: de centralisatie. Ik heb het genoeg van verschillende tandartsen niet alleen uit de plaats waar ik woon op dit oogenblik niet alleen vorderingen te krijgen, maar ook verzoeken om inlichtingen over associatie-contracten, over acten, over contracten met technikers e.d. Ik leid daaruit af, dat gevoeld wordt dat iemand, die meer met deze kwesties te doen heeft dit beter zal kunnen doen dan een jurist in de plaats van inwoning van den tandarts. Ook krijg ik van confrères wel verzoeken om inlichtingen over verschillende dingen als zij geraadpleegd worden door een cliënt of om daarover met mij in consult te treden. Ik zie daarin een streven om tot centralisatie te komen en tot specialiseering die nuttig kan werken.

Nu geloof ik, dat als dat alles ten slotte bij één komt, deze een zoodanige geweldige routine zal krijgen, dat hij de dingen niet alléén beter maar ook goedkooper en met veel meer succes kan bewerken dan iemand die maar zoo'n enkelen keer een dergelijk geval krijgt.

Er is laatst een vonnis gewezen over de vraag of de vrouw, die zich laat behandelen door een tandarts, moet worden gedagvaard of de man, dus over de vraag of de vrouw het recht heeft zich bij een tandarts te laten behandelen. U weet, dat een vrouw niet het recht heeft uitgaven te doen behalve wegens alles wat de gewone en dagelijksche uitgaven der huishouding betreft. Dus trad de vraag op den voorgrond of het een kwestie is van de gewone en dagelijksche uitgaven der huishouding als een vrouw zich door een tandarts laat behandelen. De rechter heeft toen uitgemaakt dat dit in hooge mate afhankelijk is van de financiële omstandigheden van het gezin enz. Dit zijn allerlei vragen die zich kunnen voordoen. Zoo zijn er meer. Ik geloof, dat als steeds dezelfde persoon die vragen onder de oogen krijgt, hij volkomen op de hoogte komt met die kwesties en ten slotte meer succes zal hebben dan iemand die te hooi en te gras zoo'n zaak behandelt.

Wat de preventieve werking betreft, zie ik daarin eveneens een groot voordeel. Op het oogenblik gebeurt het vaak, dat een tandarts iemand helpt met verschaffing van allerlei duur materiaal, terwijl hij niets van den financiëleen toestand van den patiënt af weet. Achteraf blijkt dan dikwijls, dat zij de menschen niet hadden moeten helpen zonder behoorlijk voorschot of zoder de zekerheid dat hun rekening wordt betaald. Ik sta verbaasd over de groote bedragen die daarmee gemoeid zijn en de groote schade die sommigen lijden.

Nu was mijn idee als besloten zou worden om zoo'n incasso-bureau

in te stellen, dit als volgt te doen. Als de vorderingen binnenkomen worden twee kaartsystemen gemaakt, een met den naam van den patiënt en een met den naam van den tandarts. De verschillende vorderingen van de tandartsen komen dus bij elkaar en evenzoo de namen van de patiënten, in alphabetische volgorde. Daarop zal verder moeten worden aangeteekend, de grootte der vordering, de datum van aanschrijving, het antwoord, of het ontbreekt of wat er in dit antwoord is gezegd, of de man een voorstel doet, of hij niet kan of niet wil betalen, vervolgens hoe de afbetalingen verlopen, of het een procedure wordt, of het bij een aanschrijving blijft of tot arbitrage komt. Als ik het aantal vorderingen van mijn cliënten zie, dan zou ik zeggen, dat na een jaar een groot aantal patiënten in het land in dit kaartstelsel zou compareeren. Dat is van zooveel meer belang omdat het aantal patiënten bij alle tandartsen niet zoo geweldig groot is als het aantal wanbetalers wegens andere uitgaven zou zijn, b.v. als in een winkel van huishoudelijke artikelen; daar komt n.l. ook de pauper. Maar hier komt de middenstand en de betere kringen. De rest kan men uitschakelen. Als dat kaartstelsel een jaar heeft gewerkt zal het aantal patiënten dat daarin zal zijn vertegenwoordigd vrij aanzienlijk zijn, naar ik meen. Dan lijkt het mij vrij eenvoudig als iemand een patiënt binnen krijgt, dien hij nooit heeft gezien, dat hij terstond naar het incassobureau schrijft met de vraag of de man in het kaartstelsel voorkomt. Staat hij er in dan wordt de inlichting verstrekt. Men behoeft hem dan niet mee te deelen van welken tandarts het bericht afkomstig is, maar wel dat hij na zooveel tijd heeft betaald of eerst na een procedure of dat hij niet kon betalen of welke inlichting ook. Komt de patiënt dan weer, dan kan men zeggen: „Ik help U niet tenzij met een voorschot”. Dat laatste weet ik niet, maar men zou toch maatregelen kunnen nemen die voorkomen dat men verlies lijdt, niet alleen aan arbeidstijd maar ook aan materiaal.

Ik geloof niet, dat het wenschelijk is een zwarte lijst te maken en die te verspreiden; het is beter van ieder individueel geval inlichtingen in te winnen bij het incasso-bureau. Ik zie er voor mij niet zoo'n groot voordeel in, want er zal een groote administratie voor noodig zijn en veel rompslomp en er zal veel tijd aan besteed moeten worden. Maar wat ik er mooi in vind, is de centralisatie.

Ik ben voornemens met het Hoofdbestuur te bespreken om tevens voor de leden de mogelijkheid open te stellen om over allerlei kwesties die de tandheekunde raken bij mij advies in te winnen zonder eenige honoreering daartegenover. Ik zou er gaarne naar streven om op dat ge-

bied te worden het centraal orgaan van de Maatschappij om de positie die ik bij de Maatschappij inneem zooveel mogelijk aan haar doel te doen beantwoorden. Juist in dat incassobureau zie ik een middel daartoe te geraken. Daarom heb ik het plan van den heer Van Hasselt toegejuicht om dit bureau in te stellen. Het kan nooit schaden, het kan alleen baten. Als het na een jaar blijkt, dat het niet dat succes heeft als ik verwacht, zal er geen bezwaar zijn het op te heffen en is er niets verloren.

De Voorzitter: Ik zal thans gaarne het woord geven aan de leden die dit verlangen. Ik wil alleen vragen U zoo beknopt mogelijk uit te drukken ter wille van den tijd en niet te veel in herhalingen te treden van argumenten die ik al heb voorgelezen en die in de afdeelingen zijn ter sprake gebracht.

De heer Frenkel: Mijnheer de Voorzitter! In aansluiting met Uw laatste opmerking wil ik zeer kort wezen en alleen de hoop uitspreken, dat wij niet te veel in détails zullen treden, maar de groote lijnen in het oog zullen houden.

Ik heb met buitengewoon veel belangstelling gehoord wat onze rechtskundig adviseur heeft meegedeeld. Ik kan mij niet voorstellen, dat er op dit oogenblik of in het verleden toen Uw voorstel in de afdeeling is besproken, bezwaren zouden rijzen althans van ingrijpenden aard.

Het idee van een incasso-bureau of zwarte lijst is niet nieuw. Reeds jaren geleden is dat denkbeeld door mij gepropageerd en was er veel discussie over; dat is toen met succes ingevoerd in Amsterdam en Den Haag. Alleen de ijver der leden ontbreekt. In den aanvang zijn vele van de vorderingen der leden binnengekomen; maar langzamerhand is dat verflauwd. Ik schrijf het niet daaraan toe, dat het aantal wanbetalers minder is geworden, maar wanneer men niet bij voortdurend de aandacht vestigt op een instituut dan weet U dat dit uit het geheugen raakt. Juist in de centralisatie kunnen wij een motief zien waardoor voortdurend de leden van de Maatschappij op de hoogte blijven, dat er een bureau bestaat. In zooverre geloof ik, dat de laksheid van vroeger zal worden overwonnen.

Ik heb met buitengewone belangstelling gehoord hetgeen de heer Nord Thomson heeft gezegd, want al de voordeelen, die hij heeft genoemd zijn in den breedte, reeds jaren terug, besproken, met het resultaat dat men ze geaccepteerd heeft.

Alleen wou ik opmerken, dat ik niet accoord ga waar de heer Nord Thomson zegt, dat men inlichtingen gaat vragen nadat de patiënt eenmaal bij ons is geweest. Het is beter, dat wij van te voren inlichtingen hebben omtrent de namen van hen die op de zwarte lijst staan om de eenvoudige reden dat als de patiënt bij ons is geweest en afspraken meestal zijn gemaakt het moeilijk is dit te veranderen. Zijn wij van te voren ingelicht doordat de zwarte lijst circuleert en er kan een juridischen weg gevonden worden, dat geen moeilijkheden ontstaan, dan eerst zal dit instituut goed marcheeren.

De heer Roest: Mijnheer de Voorzitter! Behalve alle appreciatie die ik heb voor het idee van den heer Nord Thomson, wou ik even te berde brengen de kwestie, die wij in Den Haag hebben besproken waar het idee is geopperd n.l. om ter informatië te gaan bij de Winkeliers-Vereeniging. Ik heb mij daarmee in verbinding gesteld en ben tot de conclusie gekomen, dat wij niet worden aangezien voor middenstanders, zoodat wij dus als zoodanig niet van de vereeniging kunnen profiteeren. Maar er bestaat naast den Nederlandschen Middenstandsbond een Informatie-Bureau van dien Bond. Van dat Bureau zouden wij wel kunnen profiteeren. Wanneer wij in Den Haag met een voldoende aantal menschen kwamen zouden wij waarschijnlijk tegen een gereduceerd tarief informaties kunnen krijgen. Bij het idee van den heer Nord Thomson moeten er altijd eerst weer veel collega's in loopen, terwijl het informatiebureau van dien Bond een groot aantal jaren bestaat. Laten wij dus profiteeren van de gegevens van die menschen.

De heer Nord Thomson: Ook oude vorderingen kunnen opgegeven worden.

De heer Roest: Ik heb die lijst verzorgd. Daar is veel werk aan, wgens de zeer gebrekkige gegevens die de heeren mij deden toekomen. Stel U voor, dat zij wel goede gegevens gaven, dan was het heelemaal om gek te worden. Maar U krijgt van deleden nooit volledige informaties.

De heer Salomons: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb met genoeg het betoog van Mr. Nord Thomson gevolgd. Dat werpt een heel ander licht op de zaak. In het schrijven van den Voorzitter werd op den voorgrond gebracht de zwarte lijst. Ik wil wel verklaren dat ik gemeend heb, dat wij niet het recht hebben een eerzaam burger op de

zwarte lijst te brengen. Maar wat de heer Thomson voorstelt is dat ieder individueel niet op een lijst komt maar in een kastje wordt gezet waarbij dan de omstandigheden worden vermeld: bij den een kan het zijn, dat hij niet kan betalen of door maatschappelijken achteruitgang niet meer in staat is te betalen na de behandeling. Dat kan dan toch een fatsoenlijk mensch zijn. Daarom geloof ik, dat door de mededeeling van den heer Nord Thomson een ander licht op de zaak wordt geworpen en wij moeten het toejuichen, dat Mr. Nord Thomson dat buitengewone administratieve werk op zich wil nemen en deskundig juridisch specialiteit wil worden voor onze Maatschappij.

De heer C h. N o r d : Mijnheer de Voorzitter! Ik zou in de eerste plaats iets willen zeggen naar aanleiding van het gesprokene door den heer Roest. Ik vind juist de zwarte lijst, zooals b.v. in sommige steden als Den Haag, een ongehoord schandaal. Ik vind dit daarom te meer omdat mij uit ervaring is gebleken dat er klakkeloos namen op gezet worden, waarbij het de vraag is of niet eerder de collega die den patiënt heeft behandeld er op behoorde te staan dan de patiënt dien hij om een ongemotiveerde reden op de lijst plaatst. Ik begrijp niet hoe een vereeniging er toe komt zoo iets te tolereeren. Het komt niet te pas, dat men iemand op een zwarte lijst brengt door te zeggen: hij hoort erop thuis, zonder dat men inlichtingen geeft. Wanneer er dus een verandering komt in dien toestand — en het is wenschelijk den patiënt te kennen op de manier als hier is aangegeven, maar dat moeten wij afwachten — dan zou ik dat toejuichen en hebben wij een goede stap in de juiste richting gedaan. Maar wat mij sympathiek voorkomt is juist de arbitrage. Want wat dat incasso betreft, er zijn patiënten, die niet kunnen betalen, maar ook die niet willen betalen en die soms te goeder trouw niet willen betalen n.l. die van meening zijn dat zij worden afgezet. Wanneer dat zoo is, dan is het, zelfs als zij de rekening voldoen, nog onaangenaam voor dengene die de rekening ontvangt te weten dat de patiënt overtuigd is, dat hij te veel heeft betaald. In dat geval staan wij sterker als wij zeggen: als U meent dat ik U te veel heb berekend, wendt U zich dan tot de Maatschappij, die speciale menschen zal aanwijzen die kunnen nagaan of U te veel hebt betaald. Dat acht ik een voordeel, waarbij het persoonlijk element wordt uitgesloten tusschen tandarts en patiënt en dat onaangenaamheden kan voorkomen.

De heer P a e r l : Mijnheer de Voorzitter! Ik heb met aandacht het

betoog van den heer Nord Thomson gehoord en heb vernomen, dat hij erop wees, dat de incasso-bureaux eigenlijk niet deskundig zijn, zooals wij de technikers niet als deskundig beschouwen. Maar het is mij gebleken, dat wanneer ik te goeder naam en faam bekend staande juristen dergelijke declaraties liet innen, zij dit langs een incasso-bureau deden. Ik heb mij daarover zeer verwonderd. Daarom doet het mij genoegen dat die zaken door een jurist persoonlijk zullen worden behandeld en ik geloof dat het in het belang van allen zal zijn. Wij hebben ook gehoord van den heer Nord Thomson, dat wij zoo nu en dan er in loopen omdat de menschen de rekening later te hoog vonden en wij hun van te voren daarop hadden moeten wijzen. Misschien kunnen de collega's hun voordeel doen met hetgeen ik den laatsten tijd heb gezien. Ik heb n.l. in de tegenwoordige tijdsomstandigheden bij de heerschende malaise gemeend in mijn wachtkamer een bordje te moeten hangen vermeldende, dat behandeling uitsluitend contant plaats heeft en dat bij meer uitgebreide behandeling de helft van het bedrag vooruitbetaald moet worden. Dat moet men in het algemeen niet toepassen op alle patiënten, die men sinds jaren kent, maar wanneer een patiënt die men nog nooit heeft gezien onze kamer binnenkomt, dan kan men hem niet op zijn goed gezicht gelooven, dat hij de heele rekening zal betalen. Ik moet zeggen, dat ik dit een half jaar toepas en dat ik tot nu toe geen spijt daarvan heb, want het heeft het aantal slechte rekeningen aanmerkelijk verminderd.

Ik meende dit te moeten meedeelen opdat men daarmee zijn voordeel zou kunnen doen.

De heer De Beer: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb met genoegen geluisterd naar hetgeen de heer Nord Thomson heeft gezegd vooral wat betreft het specialiseeren in tandheelkundige zaken, zooals hij zich dat voorstelt. Want het lijkt mij van veel belang dat wij een jurist in het land krijgen die met de usanties bekend is.

Met minder genoegen heb ik geluisterd naar het idee van het incasso-bureau, want in ons land is voor bedragen beneden f 200 geen recht te krijgen. Daarvoor vind ik alle moeite van een advocaat jammer. Dat is geen uitvinding van mij, maar van een jurist met wien ik heb gesproken; deze gaf mij dit toe. Zoolang de kosten van een jurist zoo groot zijn is de mogelijkheid om kleine bedragen binnen te krijgen langs juridischen weg zeer gering of uitgesloten.

De heer Van der Heyden: Mijnheer de Voorzitter! Ik wou

even naar aanleiding van de opmerking omtrent arbitrage vragen of U niet bang is dat wanneer dat alles naar het Hoofdbestuur wordt verwezen het Hoofdbestuur te veel werk krijgt?

De heer C h. N o r d: De juridische adviseur. Het Hoofdbestuur heeft dat niet op te knappen. Dit kan een paar collega's aanwijzen b.v. als zich een geval te Groningen voordoet, dan kan het Hoofdbestuur een paar collega's daar aanwijzen die deze zaak dan uitzoeken.

De heer N o r d T h o m s o n: Mijnheer de Voorzitter! Er zijn twee opmerkingen gemaakt n.l. een door den heer Paerl en een door den heer De Beer waarop ik even wil antwoorden.

Wat de heer Paerl betreft het volgende. Ik kan niet aannemen, dat er juristen zouden zijn die van een incasso-bureau zouden gebruik maken. Ik zie daarin geen enkel nut. Als zij een incasso-bureau daarmee belasten zouden zij het financieel voordeel geheel moeten afgeven. Bovendien zijn zij zoo geoutilleerd, dat het geen enkel nut zou hebben. Zij kunnen even goed hun eigen personeel die brieven laten schrijven als een incasso-bureau. Ik kan natuurlijk niet tegenspreken wat de heer Paerl zegt maar ik kan het onmogelijk aannemen. Ik zou, als dit werkelijk gebeurt, het willen vergelijken met den tandarts die den techniker dekt.

Wat den heer De Beer betreft: deze zegt, dat er beneden f 200 geen recht te krijgen is; dat moet ik met kracht tegenspreken. Ik zou niet allen menschen de kost willen geven die beneden f 200 recht krijgen. De procedure komt voor den kantonrechter en dat is goedkoop. De gevaarlijke bedragen liggen tusschen f 200 en f 400 omdat men boven f 200 bij de Rechtbank terecht komt en dat is duurder. Boven f 400 speelt dat geen rol omdat het bedrag de moeite waard is. Er wordt evenwel in overweging genomen om in verband met de depreciatie van het geld de vorderingen bij den kantonrechter uit te breiden tot f 400, n.l. in verhouding tot de daling van de koopkracht van den gulden tot vijftig cent. Er is dus altijd wel recht te krijgen voor bedragen beneden f 200, want dan zouden anders velen gedupeerd worden daar er veel vorderingen beneden f 200 zijn.

De heer S a l o m o n s: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou willen voorstellen de incasso afgescheiden te houden van de arbitrage. Het lijkt mij juist, dat de arbitrage blijft bij den afdelingsraad van de betr. afdeling. In iedere afdeling zullen afdelingsraden de geschillen

tusschen patiënt en tandarts als tusschen collega's onderling behandelen en het is beter, dat de menschen in de afdeeling die het vertrouwen van de afdeeling hebben en die beter de plaatselijke toestanden kennen dit doen. Men kan zich tot het centraal bureau wenden om juridisch advies, maar men moet het begrip incasso afvèscheiden houden van de arbitrage.

De heer Roelofs: Mijnheer de Voorzitter! Mijn dank voor de inlichtingen. Maar wij hebben in onze afdeeling op een van onze vergaderingen dit onderwerp ook besproken en toen is een van de leden, die een helder oogenblik had tot de conclusie gekomen, dat wij in de eerste plaats de kracht in ons zelf moesten zoeken en dat wij onze patiënten al dadelijk wanneer zij onze wachtkamer binnen komen te verstaan moeten geven, dat wij ten opzichte van onze vorderingen niet zoo gemakkelijk zijn. Wij hebben n.l. het besluit genomen, dat wij niet als enkelingen een dergelijk besluit in onze wachtkamer hebben opgehangen, maar dat dit gesanctionneerd is door de afdeelvingsvergadering.

Nu is de kwestie: kan dit door de vergadering worden overgenomen en dat dit gesanctionneerd wordt door de heele Maatschappij. Wellicht is dit van belang. Wij moeten in deze de voorzichtigheid betrachten.

De Voorzitter: Dat zijn practische wenken. Ik zou ook practische wenken kunnen geven, doch dan dwalen wij af. Dat zijn middelen die wij persoonlijk kunnen toepassen om ons geld binnen te krijgen.

De heer Roelofs: Mijnheer de Voorzitter! Het gaat in hoofdzaak hierom, dat als men dit leest dat dit besluit als een algemeenen maatregel is getroffen door een afdeeling of door een heele Maatschappij, dit meer indruk maakt dan wanneer dit besluit door een enkeling wordt opgehangen.

De heer Frenkel: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou een enkel woord willen zeggen naar aanleiding van hetgeen in het midden is gebracht en dat zooals de heer Nord het zoo hartstochtelijk uitdrukt de zwarte lijst een ongehoord schandaal is. In Amsterdám is de zwarte lijst een uitkomst. Er wordt daar geen naam op de zwarte lijst geplaatst dan nadat het bestuur kennis heeft gekregen van alle bijzonderheden die tot die plaatsing aanleiding hebben gegeven en het

bestuur heeft nooit een naam daarop geplaatst of die naam behoorde wel degelijk erop thuis. Daarmee was uitgesloten, dat iemand, die niet bij machte was te betalen ooit daarop werd geplaatst. En wat de opmerking van den heer Salomons betreft, dat alle onwillige betalers in de kast van den heer Nord Thomson moeten, daarmee ben ik het niet eens. Die namen moeten wereldkundig gemaakt worden in heel Holland en alleen hij blijft in de kast die onmachtig is. Ik druk mijn vertrouwen uit in het Hoofdbestuur en den adviseur om overtuigd te wezen dat niemand in de kast gaat of hij heeft er reden voor gegeven.

De Voorzitter: Ik geloof, dat deze kwestie wel ampel onder de oogen is gezien en geen nieuw licht erop geworpen is. Er is breedvoerig in de afdelingen over gesproken en ik krijg den indruk, dat de vergadering er sympathiek tegenover staat.

Mijn voorstel is dus, dat de vergadering in principe besluit het Hoofdbestuur te machtigen de verdere stappen te doen om handelend op te treden en dat zij aldus ertoe overgaat om toe te stemmen dat er in of door de Maatschappij een dergelijk bureau wordt opgericht.

Mag ik vragen wie van de leden daartegen is?

(de heer Berkenbosch Berends verklaart zich tegen).

Dan is dit dus met op een na algemeene stemmen aangenomen.

Ik dank de heeren die aan het debat hebben deelgenomen zeer voor de inzichten die zij hebben doen hooren en ik dank de afdelingen voor de gegeven wenken. Ik dank tevens den heer Nord Thomson voor zijn heldere uiteenzetting en voor de welwillendheid de niet zoo eenvoudige taak op zich te hebben willen nemen.

17. *Verkiezing van de leden van het Dagelijksch Bestuur.*

De Voorzitter: Het is bekend in grooteren of kleineren kring, dat verschillende candidaten geen functie kunnen of willen aanvaarden. De leden, die dit weten, willen daarmee wel rekening houden.

Laten wij thans overgaan tot de stemming over een voorzitter.

De candidaten zijn in Bijlage X genoemd (Tijdschr. v. Tandheelk. pag. 483).

Door een misverstand aan het secretariaat is de toevallige volgorde der candidaten niet gewijzigd in een alphabetische.

Mag ik de heeren Buisman, Lourens Bosch en Kryn Verhoeven verzoeken het stembureau te vormen.

De heer Klinkhamer deelt mede, dat hij voor Tiet voorzitterschap niet in aanmerking wenschte te komen.

Na gehouden schriftelijke stemming voor een voorzitter blijkt dat 70 stemmen zijn uitgebracht als volgt:

J. Sanders Fz.	4
Holthaus	47
Hamer	7
Nord	5
Klinkhamer	1
Van Hasselt	6

zoodat de heer Holthaus is gekozen.

De Voorzitter: De uitslag verrast mij niet. Mag ik vragen of de heer Holthaus bereid is de benoeming aan te nemen?

De heer Holthaus: Het is zeer zeker eervol. Laat mij volstaan met te zeggen, dat ik de benoeming zal aannemen.

Verkiezing van een Secretaris.

Na gehouden schriftelijke stemming blijkt, dat wederom 70 stemmen zijn uitgebracht, als volgt:

Salomons	5
Koldewijn	2
Visser	3
Buisman	2
v. d. Linde	5
Pitsch	53

zoodat de heer Pitsch is gekozen.

De Voorzitter: Mag ik den heer Pitsch vragen of hij de benoeming aanneemt.

De heer Pitsch: Ik wil niet alleen kort ja of neen zeggen, want ik ambieer het baantje niet; ik heb het nooit geambieerd. Maar per slot van rekening moeten wij wel eens iets doen waar we geen zin in hebben. Ik weet niet of ik de capaciteiten heb het secretariaat waar

te nemen zooals het behoort. Ik zal het doen, maar ik doe dat bij wijze van proef en ga heen als ik het niet kan.

Verkiezing van een penningmeester.

Na gehouden schriftelijke stemming blijkt dat 70 stemmen zijn uitgebracht, als volgt verdeeld:

Edel	26
Baurichter	2
Griffijn	2
Parmet	3
Krings	3
Visser	22
Hoeksema	10
onwaarde	2

zoodat niemand de volstreekte meerderheid heeft verkregen en een tweede vrije stemming noodig is.

De uitslag van deze schriftelijke stemming luidt als volgt:

Hoeksema	4
Parmet	1
Visser	24
Edel	43

zoodat de heer Edel is benoemd.

De Voorzitter: Mag ik vragen of de heer Edel de benoeming aanneemt?

De heer Edel: Ja, Mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter: Wij hebben nog een oogenblik den tijd alvorens de lunch ons roept. Ik wil dien tijd nuttig besteden.

In de eerste plaats doet het mij buitengewoon veel genoegen, dat het dagelijksch bestuur op deze gemakkelijke, vlotte manier is samengesteld. Straks, bij de installatie van het nieuwe Hoofdbestuur, heb ik gelegenheid daarop verder in te gaan.

Alvorens nu onze agenda verder af te werken moet ik collega Bakker hartelijk welkom heeten. Wij hebben hem lang in onzen kring gemist. Hij was een figuur die hier hoorde; of hij voor of tegen was, het

was altijd belangwekkend naar hem te luisteren. Ik heb zijn persoonlijkheid zeer gemist, te meer omdat het om gezondheidsredenen was. Dat hij nu weer zoover is hersteld, dat hij weer terug is en zelfs weer de reis heeft kunnen aanvaarden om in dit rookerige lokaal onze vergadering bij te wonen, verheugt mij zeer. Dat toont hoe zijn hart naar zijn collega's trekt. Wij zijn blij hem terug te zien en feliciteeren hem met zijn herstel.

Ik wou nog een enkel punt van de agenda behandelen om tijd te winnen. Er is nog veel te doen en het is in ons aller belang wanneer wij alles rustig kunnen bespreken. Ik zou daarom willen voorstellen punt 15 te bespreken.

15. *Voorstellen van de ondersteuningsfonds-commissie.* (Zie Tijdschrift v. Tandheelk. pag. 480).

De Voorzitter: De dames en heeren weten dat deze voorstellen een uitvloeisel zijn van een besluit van verleden jaar genomen in de algemeene vergadering te Maastricht, toen met groote ingenomenheid van de leden het sympathieke voorstel van Amsterdam tot oprichting van een ondersteuningsfonds werd geaccepteerd in principe. Dat plan is toen verder uitgewerkt en het resultaat ligt voor U. Ik mag veronderstellen, dat allen dit hebben gelezen. Misschien hebt U even opgekeken bij de z.g. nabetrachting. Die nabetrachting heeft de commissie gemeend erbij te moeten voegen omdat zij oorspronkelijk van plan was geen definitief voorstel te doen. Maar na samenspreking met het Hoofdbestuur en na kennis genomen te hebben van verschillende overwegingen is zij er toe gekomen ons een definitief voorstel te doen.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb even het woord gevraagd om iets recht te zetten. De commissie waarvan ik de eer heb voorzitter te zijn, heeft gemeend die nabetrachting te moeten geven, niet omdat zij haar eerste voorstel volkomen verwerpt, maar omdat zij de vergadering in overweging wilde geven uit te maken of de Maatschappijkas erbij betrokken zal zijn, ja of neen. Zij verwerpt haar eigen voorstel niet direct, maar zij meende er voor te moeten pleiten, dat de Maatschappijkas zich zal moeten betrekken in een reservefonds. Dat is de plicht van de Maatschappij bij de oprichting van een fonds om hare belangstelling te toonen door de kas erin te betrekken.

De Voorzitter: Het Hoofdbestuur heeft deze zaak ampel onder de oogen gezien. Wij hebben het uitvoerig besproken, maar zooals U uit het praeadvies ziet is men er toe gekomen zich geheel te vereenigen met het voorstel zooals het daar ligt.

Als niemand hierover het woord verlangt dan mag ik veronderstellen, dat de algemeene vergadering deze voorstellen gaarne overneemt. De verdere stappen zullen dus door het Hoofdbestuur dienen te worden genomen die de zaak aan het rollen brengen.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter! U weet, dat de commissie al beschikken kan over een klein bedrag van f 150, dat naar wij hopen door de Algemeene Vergadering zal worden aangevuld door vrijwillige bijdragen.

De Voorzitter: Mag ik aannemen, dat de vergadering zich vereenigt met de voorstellen en de verdere stappen aan het Hoofdbestuur overlaat?

Aldus wordt met algemeene stemmen besloten.

De heer Visser: Mijnheer de Voorzitter! U hebt den hamer laten vallen naar aanleiding van het punt ondersteuningsfonds. Maar is het geoorloofd een enkel woord te zeggen?

Zoo het niet wenschelijk zijn, dat de commissie die dat ondersteuningsfonds moet beheeren bij verkiezing werd benoemd en niet bij benoeming door het Hoofdbestuur? Het lijkt mij, aangezien de financiële verantwoording nogal groot zal zijn en zij een groote mate van zelfstandig werk zal hebben, wel wenschelijk dat de commissie door de Algemeene Vergadering wordt benoemd en niet door het Hoofdbestuur.

De Voorzitter: Ik zal met die overweging rekening houden. Alvorens verder te gaan moet ik het stembureau dank zeggen voor de taak die het op zich heeft genomen en zoo goed ten einde heeft gebracht.

16. *Voorstellen omtrent „Afdelingsraden”.*

De Voorzitter: Die voorstellen zijn U toegezonden in den vorm van een supplement op den beschrijvingsbrief n.l. in den vorm van eenige artikelen. Zij hebben een punt van vrij uitvoerige discussie uitgemaakt in het Hoofdbestuur, maar de definitieve regeling als zoo-

danig is nog niet door het Hoofdbestuur onder de oogen gezien. Maar een jaar uitstel tot de volgende Algemeene Vergadering vindt de afdeeling Amsterdam weinig wenschelijk en daarom is dit punt op de agenda geplaatst.

Het principe dat hieraan ten grondslag ligt is het voornaamste waarom het gaat. Als dat aangenomen wordt is de uitwerking logisch gevolg. Dat principe wordt toegelicht door den heer Bruske die voorzitter is van de commissie.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter! Wat is hier eigenlijk voor toelichting noodig voor de leden die thans tegenwoordig zijn geweest bij de behandeling van de statutenwijziging? Het betreft n.l. het binden van leden langer dan tot het oogenblik waarop zij hun lidmaatschap opzeggen. Wat het Bindend Besluit betreft, wanneer wij zulk een besluit nemen moet dit werkelijk ook een bepaalde kracht hebben voor degenen die dit moeten nakomen. Wanneer iemand een Bindend Besluit niet wil opvolgen en hij stelt er geen belang in of hij geroyeerd zal worden, dan is zoo iemand al heel spoedig met zijn besluit klaar. De meeste menschen die een Bindend Besluit overtreden nemen het niet zoo nauw met de verplichtingen die zij hebben tegen het beroep waarvan zij deel uitmaken. Het is dus noodig, dat wettelijke maatregelen worden genomen, waardoor die menschen zich even zullen bedenken voor zij een Bindend Besluit overtreden. Wanneer in de gewone maatschappij een wet kan worden overtreden en in die wet staat geen bepaalde strafmaatregel, dan wordt die wet elken dag overtreden. Dat zal bij ons minder voorkomen omdat iemand die lid wordt van de Maatschappij vanzelf begrijpt, dat hij in het verband waarin hij hoort bepaalde verplichtingen heeft. Maar er zijn toch leden die de Bindende Besluiten wel degelijk overtreden wanneer het hunne belangen geldt. Het belang van een eenling echter mag niet voorgaan voor het belang van de heele Maatschappij, vooral wanneer alle leden van de Maatschappij vooruit weten dat wanneer zij lid van de Maatschappij zijn, zij bepaalde verplichtingen op zich hebben genomen. Wanneer er nu in den tijd, dat zij lid zijn van de Maatschappij persoonlijke overwegingen zijn die den voorrang hebben boven die van de Maatschappij, dan hebben zij zich wel degelijk op dat moment af te vragen of zij het verband waarin zij getreden zijn geen schade doen. Dat is de reden waarom er maatregelen zijn getroffen om het Bindend Besluit als het ware te beschermen tegen menschen die lichtvaardig daarmee willen omgaan.

Ik geloof, dat ik voldoende heb uiteengezet waarom het hier gaat.

De heer **Hoeksema**: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou onzen rechtskundig adviseur iets willen vragen. Er wordt hier een bedrag genoemd. Kan dat volgens de wet? Kunnen wij een bedrag vaststellen en dat later incasseeren? Anders hebben wij er niet aan.

De heer **Nord Thomson**: Bij het haastige drukken is een fout blijven staan. In de eerste alinea van art. 23 der Statuten moeten de woorden „op straffe van verlies van het lidmaatschap” vervallen.

Dat bedrag van f 10.000 is een willekeurig bedrag. De bepaling heeft alleen waarde als het bedrag zoo groot is, dat het werkelijk voor de menschen een obstakel is zich aan een overtreding schuldig te maken.

Wat betreft het incasseeren kan dit nooit gebeuren zonder dat er een procedure aan voorafgaat. Er zijn wel bij vereenigingen moeilijkheden gerezen met een dergelijke bepaling en is er rechtspraak geweest, dat het niet kan; maar ook dat het wel kan. Maar niemand zal dit betalen zonder een procedure te beginnen. Bij een belangrijk bedrag tracht men zich eruit te draaien. Of het lukken zal, is een kwestie van ieder geval op zichzelf.

De **Voorzitter**: Is het noodig, dat in de statuten een bedrag wordt genoemd?

De heer **Nord Thomson**: Dat lijkt mij wel gewenscht.

De heer **Heskens**: Mijnheer de Voorzitter! Zoodra die bepalingen een keer in toepassing worden gebracht zal het toch een groote ontsteltenis teewegg brengen in de Maatschappij en het zal de jongeren weerhouden lid te worden. Ik meen, dat er een groot gevaar zit in die bepaling. Men moet toch een zeker gevoel van respect hebben tegenover de Maatschappij. Zijn er verschillen van meening? Ik geloof ik, dat elk redelijk mensch voor rede vatbaar zal naar een woord van een hoofdbestuurder. Een dergelijke strafbepaling niet noodig. De kwestie moet men beschouwen als een kwestie van vrijheid van meningsuiting met alle mogelijke maatregelen gaan werken met vuur aan de schenen te leggen.

De heer **Nord**: Mijnheer de Voorzitter! Ik

van de woorden van den heer Heskes zeggen, dat ik eerlijk moet be-
kennen, dat die krasse maatregelen mij ook niet sympathiek zijn. Maar
ik ondersteun ze op grond van het feit, dat zij ons worden voorgelegd
eigenlijk door de Amsterdamsche Ziekenfondscommissie, die meende
dat zij deze maatregelen in het reglement absoluut niet ontberen kon.
En dan geloof ik wel, dat wij bij de behandeling van dit vraagstuk
in het oog moeten houden, dat wij hier niet te maken hebben met leden
van de Maatschappij, die nooit aanleiding zullen geven tot dergelijke
dingen, zeker niet in de kleine plaatsen. Maar er zijn zeer speciale
plaatsen waar het ziekenfondswezen georganiseerd en gereorganiseerd
is en als ik het goed begrepen heb in de toekomst nóg een veel groo-
tere rol gaan spelen. Want wij zijn nog maar in het eerste stadium.
Wanneer de commissie die jarenlang aan het werk is hiermee meent,
dat het gewenscht is dat wij een dergelijk krachtmiddel bezitten, dan
ben ik van meening dat wij ons met het oordeel van die bij uitstek
deskundige commissie moeten vereenigen.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter! De heer Heskes is
bevreesd, dat jonge collega's zich niet zullen aansluiten als zij weten
dat er zulke bepalingen zijn. Waar heeft hij die wijsheid vandaan.
Heeft hij zich gewend tot lichamen die dergelijke bepalingen hebben?
De Maatschappij voor Geneeskunst heeft die ook. Daar is ieder
medicus ziekenfondsmensch en toch komen de jonge menschen in die
Maatschappij.

De heer Nord zei, dat hij zeer onsympathiek tegenover deze maat-
regelen staat. Ik ben zelf de ontwerper van deze dingen en ik zelf sta
er zeer onsympathiek tegenover. Niet dan door hooge noodzaak ge-
dwongen heb ik gezien dat het uit een organisatorisch belang voor
onze Maatschappij noodzakelijk is dat wij maatregelen hebben die
afschrikkend kunnen werken. Of zij noodig zullen blijken? Ik, die
zeer onsympathiek sta tegenover strenge maatregelen, zag dat het
noodzakelijk was. Daarom gaat het niet op door zekere woorden de
overtuiging te wekken dat het niet noodzakelijk is, terwijl ik die over-
tuiging dat het wel noodig is in eenige jaren heb opgedaan. Dat is de
overtuiging van de commissie aan welke jaren lang was opgedragen
een uitweg te zoeken uit de moeilijkheden die de Maatschappij heeft
en zij meent, dat dit een van de noodzakelijke dingen is die ingevoerd
moeten worden. Wordt die bepaling niet ingevoerd, dan zullen wij op
een gegeven moment zien, dat verschillende collega's die niet te goeder

trouw zijn overtredingen begaan tegen het belang van de collega's die wel te goeder trouw zijn. Dan zullen de laatsten zeggen: wat heb ik aan een Maatschappij, die haar leden niet beschermt en daarvoor geen moeite doet; want in de Maatschappij voor Geneeskunst wordt tenminste een poging gedaan de leden die te goeder trouw zijn, te beschermen.

De heer Roest: Mag ik den heer Bruske vragen, wanneer hij de ontwerper is van die bepaling, of hij het niet voldoende vindt om in art. 55c Nos. 1, 2 en 4 daarin te zetten, maar de boete te laten vervallen? Wanneer men een collega niet kan bereiken met moreele dwangmiddelen, dan zijn wij heelemaal niet op hem gesteld. Waarom dan die boete, die nieuwe menschen zal afschrikken? Niet de menschen die er in zitten.

De heer Berkenbosch Berends: Mijnheer de Voorzitter! Het doet mij genoegen, dat de heer Bruske zelf in principe zoo er tegen is, want langzamerhand zouden onze statuten op een Wetboek van Strafrecht gaan gelijken, want er zijn zooveel boeten en straffen vastgesteld alsof wij een vergadering zijn van menschen, die ieder oogenblik overtredingen zullen doen. Ik geloof, dat men de menschen afschrikt door al dergelijke Bindende Besluiten, en strafbepalingen. Ik voel er niets voor en ik kan niet begrijpen — misschien is het in Amsterdam wel noodzakelijk — dat het voor de heele Maatschappij noodig zou zijn. Ik zie het nut er van niet in. Hoe minder strafbepalingen hoe beter. Laten wij elkander vrij laten. Zijn er kwade broeders in, dan kan men hen toch niet met die maatregelen bereiken of straffen.

De heer Visser: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou gaarne mijn stem willen geven aan dit voorstel, hoewel ik ook principieel tegen alle strafbepalingen ben. Ik heb gelegenheid gehad deze zaak met den heer Bruske à tête reposée te bespreken. Ik geloof, dat toen wij inder tijd de Binnende Besluiten hebben ingesteld, wij de gevaarlijke lijn hebben gepasseerd. Al die argumenten die nu te berde worden gebracht waren toen beter geplaatst, *nu* niet meer. Nu wij de Bindende Besluiten hebben gemaakt dienen maatregelen te worden getroffen dat zij gehandhaafd kunnen worden. Het is in de praktijk gebleken, dat verlies van het lidmaatschap niet voldoende gewicht bijzet om de menschen te noodzaken de Bindende Besluiten na te komen. Ik geloof dat als de vrees van den heer Heskes juist zou zijn, dat jonge men-

schen door deze strafbepaling afgeschrikt worden, fatsoenlijke menschen eveneens zouden worden afgeschrikt door een Bindend Besluit. Iemand die even nadenkt, zal zich door een Bindend Besluit evenzoo gebonden gevoelen als door een Bindend Besluit met strafbepaling. Het gaat alleen om de kwaadwilligen en als die zich eenmaal vrijwillig in een verband hebben begeven dienen wij maatregelen te nemen, dat als zij zich daaraan onttrekken, daarop straf staat.

De heer Bakker: Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats dank ik U voor Uw vriendelijke woorden van welkom en de collega's voor hun instemming. Het is mij een genoegen, dat ik wederom in Uw midden ben en dat ik het eens ben met Uw buurman Nord. Ik ben alleen niet zoo opportuun aangelegd als de heer Nord. Ik zie nog een moeilijkheid die ik niet kan oplossen. Er is gesproken van een Wetboek van Strafrecht. Als men streken uithaalt en de strafwet krijgt je te pakken, dan heeft men middelen om inderdaad die straf uit te deelen. Nu zal misschien onze juridisch adviseur een antwoord weten, maar ik zie niet in hoe wij die f 10.000 binnen krijgen. Ik voel in het algemeen niet veel voor processen over zulke aangelegenheden, vooral niet met iemand die het er naar gemaakt heeft en die klaarblijkelijk kwaliteiten heeft om het ons lastig te maken. Kan zoo iemand het vonnis niet voorkomen door voor dien tijd als lid van de Maatschappij te bedanken, dus voor hij zich al aan het strafbare feit schuldig maakt?

De heer Nord Thomson: Hij blijft nog een jaar lid.

De heer Bakker: Ik zal het niet in twijfel trekken of dit niet een zwak element zou zijn in de procedure om die f 10.000 binnen te krijgen. Ik vermoed, dat als men aan den anderen kant een opinie inwon een andere jurist zou kunnen zeggen: die procedure doe ik liever niet. Daar is de zwakke plek. Want er gaan ook proceskosten mee gepaard. Als zoo iemand aan het begin van het jaar bedankt zult U hem toch niet vangen. Ik geloof niet aan het nuttig effect van dergelijke bepalingen. Ik geloof inderdaad maar in één middel voor onze Maatschappij en dat is de moreele kracht in ons Bindend Besluit, niet in Bindende Besluiten. Ik beschouw royement niet als een straf. Dat is een constateeren van het feit, dat die man niet bij ons behoort. Wij kunnen ook een oogenblik bepraten of een dergelijke straf afschrikwekkender zal werken dan een blamage voor de heele tandheel-

kundige wereld. Als die laatste niet werkt dan hebben wij met individuen te doen die toch met zulke maatregelen niet in het goede spoor zijn te houden.

Ik zou niet willen onderschrijven wat de heer Visser heeft gezegd, dat wij de gevaarlijke lijn zijn gepasseerd toen wij het Bindend Besluit invoerden. Ik zie in Bindende Besluiten niet anders dan sterke principieele uitspraken waaraan elk fatsoenlijk man geacht wordt zich te zullen houden. Dat is niet zoo maar een besluit waar men een eigen opinie over kan hebben.

Ik geloof, dat het niet goed is in te gaan op een dergelijk voorstel en wij hier materialistische beschouwingen in ons vak invoeren, hetgeen ik zou willen voorkomen.

De heer Nord Thomson: Mijnheer de Voorzitter! Het zal U bekend zijn, dat ik voor deze plannen niet geporteerd ben geweest. Ik kan geheel onderschrijven wat de oppositie hier heeft gezegd tegen deze plannen. Ik geloof ook, dat de Maatschappij toch geacht kan worden samengesteld te zijn uit menschen die waarde hechten aan het lidmaatschap en die het roeyement van dat lidmaatschap voor zich zelf zullen gevoelen niet als een straf maar als een schande, die zij niet gaarne op zich zullen laden. Maken de menschen zich schuldig aan overtreding van een bindend besluit dan worden zij geroyeerd en als zij daar niet om geven, maak dan dat zij zoo gauw mogelijk voor de Maatschappij bedanken en tracht niet door wraakmaatregelen de menschen te treffen. Het eenige goede is de preventieve kracht, dat zij het *misschien* niet doen. Maar ik geloof inderdaad, dat de menschen eenvoudig met het roeyement moeten kunnen worden geregeerd. De Hoofdbestuursvergadering heeft anders geoordeeld en heeft gemeend, dat dergelijke voorstellen moesten worden ontworpen. Toen dat besluit was gevallen heeft de heer Bruske getracht — en mijn oordeel daaromtrent gevraagd — om maatregelen neer te schrijven die zoo goed mogelijk aan het doel zouden beantwoorden.

Nu echter in deze vergadering blijkt, dat er werkelijk een zekere oppositie tegen is, zou ik U willen voorstellen om te doen wat ik den heer Bruske heb voorgesteld en deze zaak nog een jaar te laten rusten. De meeningen zijn duidelijk verdeeld en als er een stemming zou worden gehouden over de vraag of er zoo'n geweldige haast bij is, dan zal die stemming zeker negatief uitvallen. En ofschoon ik niet het recht heb als toehoorder voorstellen te doen, zou ik willen voorstellen de vergadering te laten beslissen of vandaag moet worden beslist of het vol-

gende jaar, zoodat men rustig — na het inwinnen van advies van verschillende leden der Maatschappij — voorstellen zal kunnen beraamen en met maatregelen komen, die meer de instemming kunnen wegdragen van de vergadering dan tot nu toe is gebleken.

De heer R o e s t : Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof, als ik het goed heb begrepen, dat het alleen draait om de kwestie van de boete. Ik wou daaromtrent het volgende opmerken. Ik vind, dat als een willekeurig buitenstaander op dat oogenblik ons voorstel in handen krijgt en ziet dat wij onze leden bij elkaar moeten houden met boeten van f 10.000 dan maakt dit een zeer slechten indruk. Ik zou dus die alinea willen laten vervallen. De rest kunnen wij laten staan.

De V o o r z i t t e r : Ik geloof, dat dit het groote verschilpunt is. De geest van de rest heeft wel de instemming.

De heer N o r d : Mijnheer de Voorzitter! Ik zou willen voorstellen datgene wat de heer Nord Thomson heeft gezegd n.l. om die zaak aan te houden, nu het blijkt dat er zooveel stemmen tegen op gaan en de zaak niet zoo is overzien en wij niet weten of het wel zoo zeker is, dat als wij dit er in zetten dit niet velen tegen de borst zal stuiten; het is tevens de vraag of het afdoende is. Ik geloof daarom, dat het verstandig is deze zaak in petto te houden en naar de afdelingen te renvoyeren om in een volgende algemeene vergadering een besluit te laten nemen.

De heer P a e r l : Mijnheer de Voorzitter! Reeds zooveen bij de statutenwijziging heeft men gesproken over uitstellen tot een volgende vergadering en daar moet ik toch met klem tegen op komen. Wij hebben in Amsterdam gehoord — en dat zal ook voor andere afdelingen gelden — dat het in zake ziekenfondskwesties zooveel moeilijker gaat worden en wij kunnen zeker zijn, dat in volgende jaren zich zeer vele ernstige zaken zullen voordoen. Het is mij, die bij de ziekenfondsen en bij de commissie werk, gebleken, dat de Maatschppij wel degelijk krachtige maatregelen tot haar beschikking zal moeten hebben, anders is haar kracht naar buiten niets waard. Wanneer wij niet zorgen dat wij de leden die niet te goeder trouw zijn behoorlijk kunnen dwingen tot de goede orde, dan zullen wij niets bereiken en bereiken wij ook tegenover de ziekenfondsen niets en staan wij machteloos. Met uitstel kome wij niet verder, want in het komende jaar kunnen

allerlei dingen gebeuren, waarbij onze onmacht naar buiten zou blijken. Dat zou voor de Maatschappij funest zijn.

Ik stel daarom voor niet in te gaan op het voorstel-Nord maar te trachten een deel van den middag te gebruiken om een beslissing te krijgen.

De heer **L o e b** : Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk is deze kwestie een machteloosheid van de Maatschappij. Dat er bij de Maatschappij voor Geneeskunst niet zooveel menschen uitloopen en Bindende Besluiten overtreden is een gevolg hiervan dat die Maatschappij sterk staat. Maar nu men op dit oogenblik die zaak zou willen uitstellen, zou ik de nadruk willen leggen op hetgeen de heer Bakker zei: laten wij vooral het figuur, dat de menschen slaan ten opzichte van den tandheelkundigen stand meer aandikken; laten wij in de afdeelingen en in de verslagen zonder dat de namen genoemd worden, vertellen wat verschillenden doen en laat de Redactie van het Tijdschrift stukken in dien zin niet weren, maar de wonde plekken naar voren halen. In die richting kan meer worden gedaan. Ik heb daarvan dit jaar niets gelezen in het verslag van de ziekenfondscommissie. Het afdelingsverslag van Utrecht waar op schandelijke wijze verraad is gepleegd, zegt er evenmin iets van. Ook Amsterdam niet. Het is noodzakelijk, dat wij meer den nadruk leggen op hetgeen de menschen misdoen ten opzichte van den tandheelkundigen stand. Dat zal een goede uitwerking naar buiten hebben.

De heer **B u i t e n r u s t** : Mijnheer de Voorzitter! Er is geweest op gelijksoortige bepalingen in de Maatschappij voor Geneeskunst. Maar ik heb van verschillende oudere leden gehoord, dat die preventieve maatregelen in werkelijkheid weinig uitwerking en de te goeder trouw zijnde leden niet beschermd worden.

De heer **B a k k e r** : Mijnheer de Voorzitter! Misschien wordt de maatregel verworpen. Ik hoop in elk geval dat die zaak vandaag beslist wordt. Als een dergelijke strafbedreiging een afschrikwekkend karakter moet hebben dan moet vaststaan 1e. dat deze volgt op een misdrijf en 2e. dat deze er snel op volgt. Dat zijn twee elementen, die — de juridisch adviseur zal dat toegeven — noodzakelijk zijn. Doet men het, lata men het dan doen als bij de N. O. T.: dat bij toetreding f 10.000 wordt gestort die men bij overtreding kwijt is.

De heer Krijn Verhoeven: Mijnheer de Voorzitter! Het voorstel heeft ook mijn sympathie niet en wel naar aanleiding van het besluit om het lidmaatschap langer te doen duren dan het jaar van opzegging. Dat heeft iets waar ik tegen ben. Er kan b.v. een bindend besluit genomen worden waarbij ik mij persoonlijk niet kan neerleggen en waaraan ik mij zou willen onttrekken. Ik kan dan wel op dat oogenblik mijn ontslag vragen, maar dan duurt het zes maanden gedurende welke de maatregel op mij kan worden toegepast.

De heer Nord Thomson: Ik ben nog een antwoord schuldig aan den heer Bakker over de vraag of de boete inbaar zal zijn. De jurisprudentie op dat punt is niet constant. Bij den Metaalbond heeft zich het geval voorgedaan dat een van de leden niet heeft willen meewerken tot de uitsluiting en waar ook boetebepalingen in de Statuten staan zal dat lid daarvoor worden aangesproken; betaalt hij niet dan wordt dit een procedure en zal blijken in welke richting die jurisprudentie gaat. Dat komt zeer zelden voor.

Ik hecht ook niets aan de afschrikwekkende kracht van de bepaling. Het is een bekend feit, dat bij de afschaffing van de doodstraf ook naar voren is gebracht, dat het een bezwaar zou zijn, dat de afschrikwekkende kracht daarvan verloren zou gaan. Het is gebleken, dat toen doodstraf nog op zakkenrollerij stond, in de zeventiende eeuw, er nooit in zoo'n mate zakken gerold werden als destijds en vooral bij de executie van de zakkenrollers. Dat is altijd een zeer sterk argument geweest tegen de afschrikwekkende kracht van strafbepalingen. Men moet die kracht niet overschatten. Ik ben het eens met die heeren die meenen dat een dergelijke bepaling in deze statuten niet thuis hoort.

De heer Buisman: Mijnheer de Voorzitter! Er schijnt in het algemeen een kenmerkend verschil te bestaan tusschen de tandheelkunde in Amsterdam en in de rest van het land. Het lijkt mij, dat er een zekere tegenstelling is. De afdeling Amsterdam wil trachten het karakter van haar plaatselijken toestand door de Maatschappij te laten bestendigen. Een groot deel van het verzet vloeit daaruit voort. Ik voor mij geloof niet, dat het tactisch is het cachet van de Maatschappij te laten bepalen door den toestand in Amsterdam...

De heer Bruske: Dat is niet zoo!

De heer Buisman: en daarom is het niet noodig, dat men

Amsterdam tot in het uiterste volgt bij de voorstellen die Amsterdam noodig acht.

De heer S a l o m o n s : Mijnheer de Voorzitter! M. i. is dit standpunt zeer onjuist. Wanneer in Amsterdam 25 jaar geleden toen het ziekenfondswezen onbeduidend was, over een dergelijken maatregel was gesproken zou ieder Amsterdammer dat als idioot hebben beschouwd; dat zou niet noodig zijn geweest. Maar door de ontwikkeling van het ziekenfondswezen hebben wij in Amsterdam ervaren dat het wel noodig is. En wie voorspelt, dat het ziekenfondswezen in 25 jaar in de provincie niet even sterk ontwikkeld zal wezen als in Amsterdam op dit oogenblik? U moet hieruit niet opmaken, dat ik sympathiek sta tegenover die boete. Ik wou ook dat die niet noodig was en als wij er buiten kunnen moeten wij het er zonder doen. Maar het standpunt van den heer Buisman is onjuist. De provincie is tientallen jaren achter bij een stad als Amsterdam, wat ziekenfondswezen betreft. Als U in de provincie over 10 jaar even ver is als thans in Amsterdam, dan zult U blij wezen, dat men in dezen tijd die maatregel voor U heeft klaar gelegd.

De heer B r u s k e : Mijnheer de Voorzitter! De heer Buisman doet het voorkomen alsof deze commissie een Amsterdamsche commissie is en dat van haar de plannen uitgaan of door haar worden geïnspireerd en of het alleen Amsterdam geldt. Ik wil alleen zeggen, dat in Utrecht b.v. een dergelijke overtreding als waarop hier gedoeld wordt, is voorgekomen. Dat staat vrij officieel vast. Dat is zoover gegaan, dat de heeren van de ziekenfondsen in Utrecht waarmede wij in deze moesten confereeren — en voor welk geval onze kansen goed staan — ons gezegd hebben, dat het noodig is, willen wij in het vervolg verbintenissen aangaan met hen — dat wij minstens voor onze leden een boetebepaling moeten hebben, zoodat zij zeker weten dat zij gedekt zijn tegen misbruik. Zouden de ziekenfondsen niet op de juiste wijze werken, dan zou ook aan den anderen kant ons Bindend Besluit ongestraft kunnen worden overtreden.

Nu moet U niet denken, dat in de Provincie de bindende besluiten niet worden overtreden. Ik zou zeggen, ik heb het gevoel dat het zoo is en ik weet het eigenlijk wel. En nu ik de geest van de vergadering heb mogen constateeren, wil ik wel zeggen, dat degene, die na mij voorzitter zal zijn van de ziekenfondscommissie, nog lang niet gelukkig is. Op een gegeven moment moeten wij ook gebruik kunnen maken van

de komende afdeulingsraden en als dan iemand een Bindend Besluit overtreedt kunnen wij dien Raad in gang zetten en kunnen wij dien „reinen Thor”, zooals ik hem zou willen noemen, een waarschuwend woord doen hooren en kan er iets goeds met die dreiging tot stand worden gebracht. Want men denke niet, dat alle leden dezelfde waarde hechten aan het lidmaatschap van de Maatschappij. Er zijn er die die broederschap eeren, maar er zijn er ook die vragen: welke voordeelen heb ik van de Maatschappij. Zoodra die voordeelen er niet meer zijn, omdat zij aangetast kunnen worden door menschen die geen waarde hechten aan het lidmaatschap, en zoodra die slagboom is opgeheven, is de organisatie van de Maatschappij naar de maan. Men moet die zaak doorzien hebben. Er is verband tusschen een en ander. Zoo is er verband tusschen het ziekenfondswezen en de afdeulingsraden. Die afdeulingsraden moeten niet alleen overtredingen behandelen, maar zij moeten ook trachten die te voorkomen. Maar dan moeten zij ook middelen hebben om te voorkomen. Daar zij geen moreele middelen hebben moeten zij materieele middelen hebben, waarvan ieder weet dat daaraan niets te doen valt. Er zijn menschen die die kans niet gaarne willen hebben.

Ik zou daarom niet willen, dat de zaak op deze vergadering werd uitgesteld. Als er een beslissing moet komen in de richting, die ik niet wensch, laat die dan komen.

De heer Nord: Mijnheer de Voorzitter! Al die woorden van de laatste sprekers bewijzen hoe noodzakelijk het is die zaak uit te stellen. Er zijn twee kwesties. De eene groote partij voelt principeel verbazend weinig voor tuchtmaatregelen en voor boeten. De andere, die deskundig wordt geacht, zegt: wij hebben die noodig. Maar ik blijf er bij, dat wat ik voor de minderheid houd, in gebreke is gebleven, de meerderheid aan te toonen, waarom dat zoo is. Ik heb niet anders gehoord dan argumenten, die niet voldoende motiveeren waarom het noodzakelijk is dit voorstel aan te nemen. Daarom blijf ik bij mijn voorstel tot aanhouden. Want heeft de minderheid gelijk, dan zou het jammer zijn wanneer de meerderheid het voorstel afstemde. Is het niet noodig, dan zou het even dwaas zijn het voorstel thans aan te nemen.

De Voorzitter: Aan alle dingen komt een eind en aan de lunch een begin. Er is thans alles over het onderwerp gezegd wat te zeggen is en nu is het meest ver strekkende voorstel op dat oogenblik wat de

heer Nord voorstelt n.l. aanhouden van de kwestie. Wordt dat verworpen dan zal nader beslist worden of het voorstel kan aangenomen worden. In algemeenen zin moet dus beslist worden: zullen wij aanhouden of direct verder behandelen.

Zij die voor aanhouden zijn willen wel even opstaan.

Het blijkt, dat er een groote meerderheid voor aanhouden is van dit voorstel.

Dit is derhalve besloten.

Ik schors thans de vergadering (te 1 u. 15.

MIDDAGVERGADERING.

De Voorzitter: Ik heropen de vergadering.

16. *Voorstellen omtrent Afdelingsraden (voortgezette behandeling).*

De Voorzitter: De commissie, welke ik zoo straks heb verzocht zoo vriendelijk te zijn de verschillende statutenwijzigingen even onder de oogen te zien, heeft dit gedaan en heeft mij hier een redactie gegeven, welke bepalingen in hun oogen de bezwaren die er zijn ondervangt en toch het doel bereikt. Maar na het gevallen votum vlak voor de lunch om de toen aan de orde zijnde voorstellen uit te stellen, waardoor wellicht andere statutenwijzigingen noodig zijn, komt het mij gewenscht voor niet tweemaal achter elkaar statutenwijzigingen aan te nemen. Dat heeft dit voordeel, dat een en ander door het Hoofdbestuur à tête reposée kan worden gezien, zoodat wij geen overijld besluit nemen, waarvan wij later spijt hebben.

Dus stel ik voor deze twee dingen aan te houden tot wij met het andere voor den dag kunnen komen.

Aldus wordt zonder hoofdelijke stemming besloten.

Hierna komt aan de orde punt 14 van de agenda:

Bespreking van opleiding en examen voor tandtechnikers.

Het werd ingeleid door den Heer van Hasselt, die in een uitvoerige rede begon met er op te wijzen dat hij reeds eenigen tijd geleden een rondschriften gericht had tot alle afdelingen der Maatschappij waarin de aandacht werd gevraagd voor dit onderwerp. Van de meeste afdelingen was een min of meer uitvoerig antwoord ingekomen be-

helzende de verschillende op- en aanmerkingen die door de collega's in de vergaderingen hieromtrent waren gemaakt. Deze werden alle voorgelezen.

Mede in verband hiermee werd ook gememoreerd hetgeen er gesproken was in de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de vergadering van 8 Maart 1922 door den afgevaardigde Oud en door den Minister van Onderwijs, en mededeeling gedaan van wat er naar aanleiding hiervan was verricht. Eene uiteenzetting werd vervolgens door spreker gegeven van de positie der verschillende soorten van tand-technikers, van hunne organisaties, van hunne „eischen” en verlangens, van de motieven en argumenten, die zij daarbij aanvoeren en van hun wijze van ageeren om te trachten hun doeleinden te verwezenlijken.

Als leidraad voor het debat waren enkele stellingen geformuleerd. De zeer uitvoerige en geanimeerde discussies die hierna plaats hadden en waaraan werd deelgenomen door vele collega's bewezen wel hoe groot de belangstelling voor het behandelde onderwerp was. Vele zeer behatenswaardige opmerkingen en wenken werden in het stenografisch verslag vastgelegd.

Ten slotte werd besloten het Hoofdbestuur te verzoeken eene commissie in het leven te roepen, welke het geheele technikersvraagstuk in studie neemt aan de hand van de rapporten der afdelingen en van het gesprokene in deze vergaderingen die het resultaat harer werkzaamheden zoo spoedig mogelijk bij het Hoofdbestuur zal indienen.

18. *Installatie van het nieuwe Hoofdbestuur.*

De Voorzitter: Voor dit laatste punt zou ik gaarne een oogenblik Uw welwillende aandacht willen hebben.

„Dames en Heeren. Aan de installatie van het nieuwe Hoofdbestuur gaat noodwendig vooraf een afscheid nemen van het oude Hoofdbestuur. Nu is het gelukkig voor de continuïteit in het algemeen dat het oude Hoofdbestuur en het nieuwe veel van dezelfde elementen en personen zullen bevatten; in het algemeen kan dus het afscheidswoord dat ik tot het oude Hoofdbestuur richt, in zekeren zin hetzelfde zijn als het welkomstwoord aan het nieuwe. Alleen heeft er een zeer groote mutatie plaats gehad in het Dagelijksch Bestuur, dat als zoodanig deel uitmaakt van het Hoofdbestuur.

Het Dagelijksch Bestuur is geheel omgezet. De voorzitter, zoowel als de secretaris en de penningmeester worden door nieuwe menschen vervangen.

Degene die verder uit het Hoofdbestuur treedt, is collega Nord. Dat zal voor ons een vreemde gewaarwording zijn. Wanneer U zijn persoon kent, dan weet U, dat zijn plaats nu eenmaal is in het Hoofdbestuur. Zijn adviezen worden altijd op hoogen prijs gesteld. Maar wij houden hem in zooverre bij ons, dat hij als hoofdredacteur altijd toegang heeft tot Hoofdbestuursvergaderingen, zoodat wij van zijn wel-doordachte adviezen nog altijd kunnen genieten.

Maar een ernstiger afscheid moet ik spreken tot twee andere leden van het oude Hoofdbestuur, dat zijn collega's Hamer en Koldewijn. De heer Hamer, onze oud-voorzitter en al die verdere jaren lid van het Hoofdbestuur, de heer Koldewijn vanaf de oprichting secretaris van onze Maatschappij. Tot beiden past inderdaad een zeer ernstig woord van hulde en dank namens onze heele Maatschappij. Wil ik daarmee zeggen, dat wij het met al het doen en laten van de genoemde collega's in elk opzicht altijd eens waren? Natuurlijk niet. Dat zullen wij met niemand zijn. Wij moeten altijd er om denken in gedachte te houden het vele goede, dat zij hebben verricht, ondanks de moeilijkheden waarmee zij altijd te tobben hadden.

Wanneer ik collega Koldewijn noem, dan noem ik hem als secretaris vanaf de oprichting, maar weet dan dat voor de geboorte al veel werk door hem is verricht, het voorbereidende werk, dat altijd door hem met de grootste animo, ijver en geestdrift is verricht. In latere jaren heeft hij het „vuile werk" alleen opgeknapt en dat was geen geringe taak. In die taak werd hij terzijde gestaan door den heer Hamer, wiens groote verdienste altijd in mijn oogen is geweest dat hij op het juiste moment bereid gevonden werd de voorzittersplaats in te nemen. Hij heeft daarmede aan onze Maatschappij en het verenigingsleven in ons land onschatbare diensten bewezen. Hij heeft ons daarmede weten samen te houden en heeft de Maatschappij door de moeilijkheden, die een nieuw opgerichte vereeniging altijd doormaakt, heen-geholpen, in die jaren, die eerste jaren, dat er wel eens — wanneer wij het naderhand bekijken — dingen gedaan zijn die wij misschien wel een beetje broddelwerk zouden kunnen noemen. Het ligt voor de hand, dat zijn de pokken- en mazelenperioden, waar wij allen door heen moeten. Maar wij zijn voortgegaan. De Maatschappij staat er en is er: een instituut, dat niet alleen recht van bestaan ontleent aan het groot aantal leden, maar ook aan de bijzonder belangrijke vraagstukken, die zij op ernstige wijze weet te entameeren en te bestudeeren en op te lossen. Dat zijn dingen, die wij nooit en nooit mogen vergeten. Daarom is het werkelijk met een gevoel van weemoed, dat

ik die twee mensen in het vervolg in het Hoofdbestuur zal missen.

Collega Koldewijn, een jong collega, er komt misschien een dag, dat wij hem weder in onze gelederen terugzien, hefzij in het Hoofdbestuur of commissies. Hij is nog vol werklust en ik denk, dat zijn diensten nog wel ten bate van de Maatschappij zullen worden aangewend.

Collega Hamer, is ook jong van hart, maar hij behoort toch tot wat wij noemen de oude garde, op de grens waarvan ik sta. Ik ben wel wat jonger dan collega Hamer. Maar hij is een van de weinigen van de oude garde, die met onafgebroken trouw zijn hart aan zijn professie en aan onze Maatschappij heeft verpand. Al mag hij in de laatste jaren niet veel meer van zich hebben laten hooren in de Hoofdbestuurvergadering of elders, zijn aanwezigheid alleen was al voldoende. Dat drukte een cachet op ons Hoofdbestuur, op onze vereeniging. Daarom zag ik altijd met zooveel genoegen dat de heer Hamer toch aanwezig was.

Ik las een paar dagen geleden in het laatst verschenen nummer van de „Cosmos” een aardig woord, dat ik even heb vertaald: Het is een woord van den hoofdredacteur en daar stond: „Honors in Dentistry”: Het is een eerste wet in de natuur, dat wij den strijd om het bestaan dienen te voeren, zoodat diegenen die van ons afhankelijk zijn een behoorlijk bestaan hebben en dat wij iets op zij kunnen leggen voor den tijd dat wij niet meer productief kunnen werkzaam zijn. Maar daarnaast komt onze schuld aan de professie waardoor wij van onzen kant verplicht zijn iets terug te doen om die schuld te delgen, niet met guldens en centen, maar door de fundamenten te versterken waarop onze voorgangers hebben gebouwd.

En de grootste belooning daarbij, als we het in dit licht willen bezien, is gelegen in de zelfvoldoening zijn plicht te hebben gedaan.

Maar er zijn nog andere belooningen voor de moeite en zorgen en opofferingen die ze meebrengen, die daarom veel beteekenen, omdat ze een zichtbare, tastbare uiting zijn van de appreciatie van hen met wie men heeft samengewerkt.

Niemand moet gestimuleerd worden tot het doen van deze plicht door de hoop op ander loon dan gelegen is in de persoonlijke satisfactie die hij zal gevoelen wanneer hij zijn werk goed heeft gedaan, maar ieder van ons is menschelijk genoeg om waarde te hechten aan een stoffelijk bewijs van appreciatie van onze medemenschen”.

Tot zoover de Cosmos.

Die woorden hebben mij daarom vooral getroffen omdat het Hoofd-

bestuur heeft gemeend een klein bewijs, een stoffelijk bewijs van sympathie te moeten schenken aan de twee scheidende collega's. Ik weet heel goed, dat wanneer ik het voorstel aan de Maatschappij had gedaan om dit namens de Maatschappij te doen, dit unaniem zou zijn aangenomen, maar mij ontbraken de middelen alle leden bijtijds te bereiken. Ik meen, dat waar het een kleine attentie is, eenvoudig en bescheiden, het voldoende zou zijn wanneer het Hoofdbestuur aan de beide heeren een dergelijke attentie gaf.

Collega's Hamer en Koldewijn! Wij hebben voor U laten maken een klein gouden charivari, iets om aan Uw horlogeketting te hangen, iets dat niet opvalt, dat bescheiden is, waarmee gij niet behoeft te pronken, dat niets opvallends aan zich heeft. Aan den eenen kant staat gegraveerd het beeld van onze beschermheilige Sancta Apollonia, aan den anderen kant, de initialen van de Maatschappij: M. v. T. Het is eenvoudig, het is klein, maar ik hoop, dat gij het nog lang, nog heel lang, nog vele jaren zult dragen. Ik hoop dat gij daarbij zult denken niet alleen aan onze Maatschappij, maar dat gij ons ook in liefde zult gedenken, dat het U het gevoel zal geven, dat het Uw band met de Maatschappij voor altijd zal blijven bevestigen; dat het een verplichting op U leggen zal om wat U kunt doen en wat U mag doen, toch altijd zult blijven doen.

Hamer en Koldewijn! Wij nemen afscheid van U, niet voor goed. Wij hopen U nog vaak, heel vaak terug te zien en nog vaak te mogen profiteeren van Uwe ervaring, maar vooral van Uw liefde voor de professie, van Uw liefde voor de Maatschappij.

Na dit woord van afscheid, een woord van welkom aan de nieuwe Hoofdbestuursleden. Het spijt mij, dat het eenige nieuwe Hoofdbestuurslid, dat in ons Hoofdbestuur is benoemd, de heer J. Sanders Ez., hier niet aanwezig is. De benoeming van den heer Sanders tot lid van het Hoofdbestuur heb ik met gemengde gevoelens indertijd gelezen. Gij weet het allen te goed. De heer Sanders nam in onze algemeene vergaderingen altijd een eigen standpunt in. Hij was — ik heb hem wel eens schertsend genoemd met den naam die in het Engelsche Parlement gebruikelijk is — de loyal opposition. Hij gevoelde zich groepen als het geweten van de Maatschappij op te treden, als de censor van het Hoofdbestuur. Dat was een buitengewoon nutttige taak. Ik vrees, dat wanneer hij aan dezen kant van de groene tafel zou komen te zitten, wij misschien te veel zouden verliezen van die toch werkelijk zoo gezonde oppositie. Maar door toevallige omstandig-

heden is de heer Sanders vandaag en gisteren niet in staat geweest hier te zijn en toch moet ik zeggen, dat hier een prettige, gezonde oppositiegeest heeft geheerscht. Ik zeg prettig en gezond; er is uiting gegeven aan eigen meeningen en inzichten en die strookten volstrekt niet steeds met die van het Hoofdbestuur. Zoo hoort het te zijn. Wat mij zoo prettig heeft aangedaan is niet alleen dat ik zooveel nieuwe gezichten zie van menschen die op vroegere vergaderingen nooit kwamen, maar dat ook verschillende dezer leden onmiddellijk hebben deelgenomen aan onze debatten, dus aan onze samenwerking hier. Da vind ik het toppunt van satisfactie; het gevoel dat deze vergadering buitengewoon goed geslaagd is in mijn oogen. Dus ik ben overtuigd, dat als de heer Sanders aan dezen kant van de groene tafel zit, aan dien kant nog wel iets zal komen dat het leven er in houdt.

Dan een woord van welkom aan het nieuwe Dagelijksch Bestuur, de heeren Pitsch, Edel en Holthaus. De heer Pitsch heeft zoo straks al duidelijk laten voelen, misschien nog meer dan laten hooren, hoe zwaar hij het eigenlijk vond dat hem deze taak op de schouders is gelegd. Ik kan mij er levendig in denken en wist ik niet, dat hij zoo'n bekwaam helper naast zich heeft als Mr. Nord Thomson, die zijn sporen heeft verdiend bij den arbeid in ons Hoofdbestuur en onze heele vereeniging, dan zou ik werkelijk mijn hart vasthouden voor de moeilijke taak waarvoor hij komt te staan. Maar met Gods hulp en die van Mr. Nord Thomson ben ik zeker, dat hij het best zal bolwerken en dat hij onze sympathie zal krijgen en dat wij best over hem tevreden zullen zijn en over zijn werk.

Omtrent collega Edel behoef ik weinig te zeggen. Dien kennen wij genoeg. U is Rotterdammer par droit de naissance. U is bezig te verhuizen, maar U blijft Rotterdammer in Uw hart. Dat zijn twee eigenschappen die gunstig zijn, vooral waar het 't financieele gedeelte van de Maatschappij betreft. Die commercieele sfeer, waarin gij in die steden ademt, waarborgt mij, dat Uw werkkring U gemakkelijk zal vallen en dat gij in het voetspoor van Uw voorganger zult voortgaan.

En nu een welkomswoord tot U, collega Holthaus.

Laat mij beginnen U en de Maatschappij geluk te wenschen met de keuze. Het moge een eervolle functie zijn, het is, voor ieder die de verantwoordelijkheid ervan gevoelt ook zeer moeilijk. Niet zoozeer de interne aangelegenheden als wel daar waar naar buiten moet worden opgetreden, waar wij contact krijgen met de buitenwereld. Daar worden de hoogste eischen gesteld aan Uw tact en diplomatie, daar

moet gij het juiste midden weten te bewaren tusschen onbescheiden voortvarendheid en al te bescheiden terughouding. Onder de leden za! men vinden die U of in de eene of in de andere richting willen duwen en het is dikwijls uiterst moeilijk dan de goede weg te kiezen. Uw richtsnoer daarin moet zijn Uw eigen geweten, Uw gevoel voor maat en proportie en vooral Uw inzicht ook voor de gevolgen en tevens Uw liefde voor Uw vak en Uw stand. Ik las in het hoofdartikel in een van de Cosmos in het begin van dit jaar het zoo bijzonder aardig gezegd: „Ons aller ideaal moet zijn: Eerst onze professie en haar diensten aan de menschheid, daarna wij zelf”. Zoo heb ik het altijd gevoeld en ik heb het vroeger al eens uitgedrukt, dan kunt ge iets bereiken, want:

In der Hand wächst ein Schwert, die für sich nichts begehrt.

Die stelregels hebben mij geleid gedurende deze vier jaren, die nu achter mij liggen en mag ik dan niet in ieders oog en in elk opzicht zijn geslaagd, niemand der leden, ik ben er stellig van overtuigd, zal durven beweren, dat ik tekort ben geschoten in mijn streven de naam van onze Maatschappij hoog te houden tegenover wie ook. Ik heb al eens eerder een toespeling gemaakt op eene uitlating, die indertijd Minister Cort van der Linden deed: er zijn twee gelukkige momenten in het leven van een Minister, die waarin hij zijn portefeuille opneemt en die waarin hij ze weer neerlegt. Met alle bescheidenheid en, laat ik zeggen, mutatis mutandis, heb ik dat toegepast op de functie die ik toen neerlegde.

Als het nu waar was, dan zouden hier op het oogenblik zeker twee gelukkige menschen zijn, gij en ik. Maar neen, ik geloof, dat het hier niet opgaat. Mij vervult het neerleggen van een taak waaraan ik vier of eigenlijk vijf jaren zoo mijn volle hart en ziel heb gegeven met een zekeren weemoed.

Voor U, ik weet het, is het besef der verantwoordelijkheid die op Uw schouders wordt gelegd, zeer groot en zoo groot dat ze U misschien zelfs wat al te zeer bezwaart. Maar juist daarin ligt voor mij een waarborg, dat het goed zal gaan. Daar komt nog bij Uw gevoel voor humor, dat gij bezit en dat steeds blijkt uit Uw financieele verslagen. Zie, dat is een Goddelijke eigenschap, die U dikwijls in staat zal stellen onder de moeilijkste kwesties Uw opgewektheid en Uw gezond inzicht te behouden.

Collega Holthaus! Aan de Maatschappij wensch ik heil, zegen en voorspoed op haar keuze U te hebben benoemd tot haar voorzitter en U wensch ik toe de wijsheid en de kracht om Uw schoone taak

te volbrengen ten bate van onze professie en van hare diensten voor de menschheid en ook ten bate van Uw collega's. Ik heb gezegd.

De heer H a m e r : Mijnheer de Voorzitter! U hebt het mij zeer moeilijk gemaakt. Vóór U de treffende woorden tot mijn vriend Koldewijn en mij gericht hebt, heb ik een papier voor U neergelegd, waarin ik U het woord vroeg. U hebt het mij moeilijk gemaakt om te zeggen wat ik nu wilde zeggen omdat dit misschien de indruk zou kunnen maken van een admiration mutuelle. Maar dat kan niet omdat U ook den heer Koldewijn in Uw vriendelijke woorden hebt betrokken. Dat is dus uitgesloten.

Ik heb de innige behoefte bij het aftreden van U als voorzitter eenige woorden tot U te richten. Ik had de eer U het allereerst toe te spreken toen U tot voorzitter werd benoemd en U zult U wellicht de woorden niet herinneren, maar ik zei: het was voor ons niet moeilijk een voorzitter te vinden, het was alleen maar de vraag-of U zich zoudt laten vinden. Ik heb U ook gewezen op het buitengewoon moeilijke van de taak, die U wachte en ik heb gehoopt, dat Uw gezondheid daartegen bestand zou zijn. Want werkelijk, Mijne Heeren, U weet het niet wat het beteekent om naast een drukke praktijk steeds vervuld te zijn van de belangen van onze Maatschappij. Zoo moet het zijn: steeds bereid in vergaderingen, in het Hoofdbestuur te komen, maar ook bereid te zijn tot conferenties, zooals de heer Van Hasselt die heeft gehad in den Gezondheidsraad, besprekingen met Ministers, of met anderen, steeds bereid te zijn en op de bres, ook bereid te zijn te strijden voor de belangen van de Maatschappij. Nooit heb ik gevoeld, dat wij zoo gelukkig zijn geweest in de keuze van onzen voorzitter als 8 dagen geleden op het graf van Van derHoeven. Al wie niet tegenwoordig was, kan niet begrijpen waarom dat zooveel indruk heeft gemaakt. Het was een doodeenvoudige steen, die wij plaatsten op het graf van onzen onvergetelijken vriend, maar door de rede die de heer Van Hasselt daar heeft gehouden, door zijn persoonlijkheid, door zijn optreden, door ik weet niet wat, de juiste intonatie en de juiste woorden, is dat een onvergetelijke plechtigheid voor ons geworden. Toen dacht ik, wat is het toch een geluk, dat wij iemand als Van Hasselt tot voorzitter hebben, die op een dergelijke wijze onzen stand kan vertegenwoordigen.

Collega Van Hasselt eindigde ook met een belofte op het graf. Hij zeide, dat het onze plicht was tot het einde toe te werken in het

belang van onze professie. Ik hoop, dat gij dit zult blijven doen, al zijt gij geen voorzitter.

Ik wensch U dank en hulde te brengen namens de Maatschappij voor alles wat gij voor ons hebt gedaan. Ik dank U zeer.

De heer Van Hasselt verzoekt den heer Holthaus den voorzitterszetel in te nemen.

De heer Holthaus: Dames en Heeren! Als U meent, dat ik mij op mijn gemak gevoel, dan vergist U zich volkomen. Ik heb er de laatste weken een zwaar hoofd in gehad hoe deze vergadering zou loopen en of er niet een kans zou zijn dat ik *niet* geroepen zou worden. Het heeft niet mogen zijn. En inderdaad, ik ga er eenigszins onder gedrukt. Ik voel ten volle de zeer zware verantwoordelijkheid die vandaag op mijn schouders is gelegd. Ik heb die verantwoordelijkheid toch aanvaard, ten deele omdat ik het mijn plicht acht, waar zoovele leden mij hebben beschouwd als de gewenschte man, een plicht waaraan een lid zich m.i. niet mag onttrekken zonder zeer gegronde redenen, en ten deele ook omdat ik daarbij dacht, dat er op de leden zelf een deel van de verantwoordelijkheid rust, daar die leden mij toch gekozen hebben.

Dan is er nog een omstandigheid die mij ook het besluit heeft doen nemen deze benoeming wel te aanvaarden n.i. dat ik althans grootendeels blijf in de kring van personen, die ik ken; het Hoofdbestuur blijft in grossem Ganzen hetzelfde als tot nu toe, zooals ik daarmede van het begin af heb samengewerkt.

Dat wij een nieuwen secretaris en nieuwen penningmeester hebben gekregen, ik acht mij gelukkig met deze keuze. Ik hoop ook voortdurend op hun steun en hulp te mogen rekenen, evenals op die van het Hoofdbestuur. Ook heb ik de toezegging gekregen van Mr. Nord Thomson, die ons met zijn kennis in de Maatschappij ter zijde staat. Ik moet waarschijnlijk nog wel eens een beroep doen op Uwe clementie. Ik mis de routine om vergaderingen te leiden. Wat ik verder in mijn persoon mis, is naar ik vrees de tact om in moeilijke oogenblikken het juiste woord en de juiste toon te treffen. Mocht het zijn, dat ik door die onbedrevenheid woorden mocht gebruiken die een tegenstander wellicht zouden prikkelen, dan vraag ik bij voorbaat excuus. U kunt overtuigd zijn, dat het niet mijn bedoeling is.

Ik zou nog haast een voornaam punt vergeten waarom ik het gewaagd heb deze verantwoordelijkheid op mij te nemen. Dat is, dat

gij, Van Hasselt, hebt verklaard, dat gij mij steeds ter zijde zult staan. Ik reken daarop en ik zal mij gelukkig achten als U na eenige jaren van rust U weder beschikbaar wilt stellen deze plaats opnieuw in te nemen.

De heer Nord: Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop, dat de schrik U niet om het hart zal slaan dat ik onmiddellijk tot de loyal opposition zal gaan behooren, maar ik vraag het woord omdat ik nog een antwoord schuldig ben aan het zoo even afgetreden Hoofdbestuur in welks midden ik gedurende 4 jaar met de meeste opgewektheid heb zitting genomen. Ik wil verklaren, dat ik die samenwerking buitengewoon aangenaam heb gevonden en ongetwijfeld die Hoofdbestuursvergaderingen nog wel zal missen.

Tevens ben ik een speciaal woord van erkentelijkheid verschuldigd aan den zoo even verdwenen voorzitter, die mijn taak als vice-voorzitter heeft gemakkelijk gemaakt op een wijze, die ik vrees, dat mijn opvolger niet zal zijn beschoren. Indertijd geroepen tot het vice-voorzitterschap heeft het mij wel eens benauwd, dat bij de vele andere taken mij dit wel eens te machtig zou worden. Maar de wijze waarop de voorzitter zijn functie waarnam maakte de aanwezigheid van een vice-voorzitter vrijwel overbodig. Ik zou mij niet kunnen herinneren welke bijzondere plichten ik als zoodanig had te vervullen. Dat dit zoo is, is alleen te danken aan de alomtegenwoordigheid van den heer Van Hasselt, wiens verdiensten in dat opzicht niet genoeg te bewonderen zijn en waaraan ik even uiting wil geven na het gesprokene door den heer Hamer, omdat niemand zoo zeer in staat is dat te begrijpen en te beoordeelen als zijn vice-voorzitter, die op zoo geringen afstand zoo talloze telefoongesprekken heeft meegemaakt en van zeer nabij kon bekijken wat voor arbeid hij in die jaren in het belang van de Maatschappij heeft verricht, arbeid waarvan het grootste deel verricht is binnenskamers en zonder dat daarvan de overige leden het flauwste vermoeden hadden. Dat heeft hem ongetwijfeld veel tijd en moeite en opoffering gekost. En waarover ik mij daarbij het meest verbaasde, was de buitengewone blijmoedigheid waarmee hij die taak heeft vervuld.

Dit meende ik even te moeten vertellen.

19. *Plaatsbepaling tot het houden van de volgende Jaarvergadering.*

De Voorzitter: Het is 't gebruik, dat eenige plaatsen genoemd worden, waaruit het Hoofdbestuur dan later een keuze doet.

(Genoemd worden: Zwolle, Groningen, Den Haag, Apeldoorn en Amsterdam).

Het Hoofdbestuur zal hieruit dus een keuze doen.

Dan rest mij een woord van dank te spreken voor Uwe aanwezigheid en het geduld waarmede gij deze lange vergadering hebt bijgewoond en actief hebt deelgenomen aan de gevoerde besprekingen.

Ten slotte een woord van hulde aan onzen afgetreden voorzitter voor de leiding die hij aan deze vergadering heeft gegeven.

Ik roep U allen een tot weerziens toe tot op de volgende jaarvergadering.

Ik sluit de vergadering. (te 6 uur).

WETENSCHAPPELIJKE CURSUS

DER

AMSTERDAMSCH E TANDHEELKUNDIGE VEREENIGING.

(Afdeling Amsterdam der Ned. Mij. t. Bev. d. Tandheelk.).

Prof. Dr. MAMLOK, Berlijn, spreekt *Maandag 22* en *Dinsdag 23 Januari*, te half negen des avonds, in de collegezaal van den Hortus Botanicus (ingang Plantage Middenlaan) over:

*„Die mechanische Befestigung loser Zähne in Verbindung mit
Brückenarbeiten“.*

(met lichtbeelden).

Er is gelegenheid tot discussie. Alle leden der Maatschappij zijn van harte welkom en worden hierbij uitgenoodigd.

Maandagavond 22 Januari na afloop gemeenschappelijk souper à f 3.— per couvert in „La Reserve“, Rembrandtsplein, Aanmelding van deelname bij ondergeteekende.

Namens het Bestuur,

BERTHOLD H. DE BEER,

2e Secr.